

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, november 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk:** Az obstrukció alkonyán.
- A Ház új elnökei.**
- Az új indemnitás.**
- Egyről-másról.** Irta: Lux Terka.
- Ítélet a Bóhm-ügyben.**
- A miniszterelnök Aradhoz.**
- A főispán lemondásának híre.**
- A politika eseményei.**
- A főszózat kitűzték.**
- A kisasszony mulat.**
- Szelléné a vádlottak padján.**
- Vágány nélküli villamos.**
- A levélherdó merénylője.**
- Az iskolás gyermekek egészsége.**
- Tárcsa: A hétről.** Irta: Forgács. — **Tisza gróf miniszterelnök.** Irta: Mikszáth Kálmán.
- Csarnok: Az ópium.** Irta: Csuka Ferenc.

Az obstrukció alkonyán.

Arad, november 7.

Tisza István gróf nem fantaszta. Politikai viszonyainkat is töviről-hegyire ismeri. Eppen azért az ellenzék nem ringathatja magát abban az illúzióban, hogy a legutóbbi gáncsvetésével valami nagyon meglepte az új kormányelnököt. Tisza István gróf eleve tisztában volt azzal, hogy a klerikalizmus hozsannával fogadni nem fogja. Arra is számított, hogy kormányzásának elején tornyosuló nehézségekkel kell majd megküzdenie.

Egész magatartása azt bizonyítja, hogy megfelelően csinálta meg politikai számítását. A politikai sakkjátszó nyugodtan, higgadtan, számításal megteszi a maga lépéseit, kontrakarizoz egy-egy klerikalís konventikulumban látszólag

pompásan kieszt kupot és ezenközben halad a maga útján, mindig óvakodva attól, hogy a jogosult támadásnak még az önvédelem harcában se adjon alapot.

Konstatálni óhajtjuk, hogy a politikai helyzet a parlamentben még ki nem jegesedett. Ez a diskusszió, mely most foly, mitsém bizonyít. Igaz ugyan, hogy az ellenzék szabadon portyázó része eddigelé az új kormány képviselőházi bemutatkozását megakasztotta, ámde a kerékkötők disztelen táborában csak a klerikalís oppozíció tarka elemeit látjuk szövetségben.

Nem feltűnő-e, hogy a Kossuth-párt, az ország legnagyobb ellenzéke, távol tartja magát a most folyó frivol játéktól? Sőt észleljük, hogy olyan nagytekintélyü parlamentaire, a minő például Beóthy Ákos, elkerüli a parlament tanácskozó termét. Nyilván, nem azért, mert meg van elégedve a most folyó taktikával.

Előttünk világos, hogy a most harcoló elemek elég erővel az obstrukció tovább harcolására nem rendelkeznek. Nem rendelkeznek első sorban azért, mert az egész parlament egyértelmű ellentállása ellenére egy ilyen törpe és tekintélyben szűkölködő kisebbség hasonlóan jelentős harcot meg nem vihat. De nem vihat meg azért sem, mert a néppártnak egyik és nem éppen kisebb befolyásu része, a grófok is perhorreszkálják az állami szükségletek megakadályozásának romboló politikáját. Ezért hát a néppárti segítség a pad alatt való jóakaró támogatáson a döntő napokban túl terjedni alig fog.

A nagy kércés csak az, vajjon a konzulok végre is nem fogják-e magukkal ragadni a Kossuth-pártot, melynek ifjúsága oly könnyen, oly impolitikusán hevül. A párt előkelőségeinek hangulatának és felfogásának ismeretében reményeljük, hogy ez ezuttal nem fog mentörténni vagy legalább is a kormány ügyességétől függ. A kormánynak óvakodnia kell az önvédelemben még odáig is eimenni, a meddig más időkben joggal elmehtne. Jogosult támadásra pedig alapot adnia semmikép sem szabad, nehogy egy táborba hozza az egész baloldalt.

A lelkek tulnyomó részben a békére vannak hangolva, a mi most folyik, az portyázás, személyek elleni küzdelem, melyben már nemzeti jószavakat se halunk.

De hallunk és pedig a mai napon halottunk, egy felette bolondos dolgot, mely ha karneval elején történik, beillenék farsangi komédiának is.

A néppárt és az ugyancsak klerikalís hajlamu Szederkényi csoport együttes értekezletet tartott ma este, melyen azon az alapon mondották ki az engesztelhetetlen harc és obstrukció folytatását, hogy a Tisza-kormány programja annyira klerikalís és ultramontán irányu, hogy ennek alapján Magyarország nem fejlődhet tovább.

Kacagni kezd a toll is, mikor e sorokat leírjuk.

A néppárt és Szederkényiek féltik a liberálizmust Tisza-Hieronymi Lukács-Berzevicy és a többi „ultramontánoktól.”

A hétről.

A padot, amelyet megült Kriványnak teste egykor, Három napig megülte Bóhm Adolf, a bankdirektor.

Szomorú volt, mikor leült, Görcs járta szíve táját, Hogy a büznének vonja le A konzekvenciáját.

És várta zsufolt karzat őt, Urakból s szende nőkből, Köztük több ismerőse is A régi jó időkbul.

Nem egy, kinek diszkrét ügyek Miatt volt véle dolga, S ki váltót hozott nékie, Hogy azt leszámítolja.

Kik kilincseltek ajtaján, Sok ur és számos asszony, S kérték: ha választás leszen, Hogy ő rájuk szavazzon.

S a karzaton oly is akad A publikum közt itt-ott, Ki büszke volt, ha néhanap Vele kezét szorított.

A Polgárinak krizisén, Hogy Plessnek neki estek, Azt mondták: „Kinek Bóhmje van, Ilyen nem eshet.”

És Bóhm is szólt, hogy neki azonment A finánc-zseni Plessnek: „Bankdirektornak lenni kell Hünek, s becsületesnek.”

Bankdirektornak lenni kell Bőrzére nem menőnek, A bank-vezértitkárt pedig Ne nyomja az előleg.

A titkár s a direktor így Nem kap okot a búra, S nem jönnek a bíró elé Szomorú randevúra.

Ki ezt jósolni merte vón: Kinevetjük halálig,

Vagy olyat mondunk neki, hogy Széksértésnek beválik.

Ilyenért büntették Popot, Neki megmagyaráztán: Hogy nincs a tisztelt Házba, de A t. c. megyeházán.

Hol illemt tisztelni kell Nekem, neki, tenéked, S megsértni bárkit is szabad, Csak egyet nem: a széket.

Mert mostanában Bóhmöt is Csak egy gond gyötör, éget: „Mért sértettem meg oly nagyon A direktori széket! . . .”

Forgács.

Tisza gr. miniszterelnök.

(A Vasárnapi Ujság holnap, november 8-án megjelenő számából.)

Irta: Mikszáth Kálmán.

Az a zavaros helyzet, melybe a magyar parlamentarizmus jutott, rosszabb a khaosz-nál. Megyünk, megyünk egyik hinárból a másikba és még azt se látja biztosan a legélesebb

Ez már vásári tréfa, hatosos piaci boldonság, ami a tovább erőszakolt obstrukcióról lerántja a komolyság utolsó rongyát is.

A liberális irányzat ellen megy a harc, a klerikalizmus minden ravaszágával és fogásával.

A Ház új elnökei.

(A képviselőház mai ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítái —

Budapest, november 7.

Az elnökválasztás napja volt a mai és a pártok megnyilatkozása. Az elnökválasztástól meglepetést nem várt senki, a szabadelvű párt jelöltjeinek megválasztása iránt kétség nem merült fel. Tudta mindenki, hogy még a mai ülésen elnökké lesz Perczel Dezső s alelnökké Jakabffy Imre.

Nem is mutatkozott valami különös érdeklődés a választás iránt. Késedelmeskedve és lassabban gyűltek a honatyák a Házba. Egyáltalán úgy látszott, hogy csakugyan csöndesebb időkre virradtunk. Harc zaj nem veri föl a folyosókat, csöndes tréfalózás hangzik itt is, ott is, jönnek a hétköznapiak, a munka napjai.

Részletes tudósításunk a következő:

Új indeminálás.

Az ülés elején Dániel Gábor elnököl s az elnök-választást ő vezeti. Fél tizenegykor nyitja meg az ülést, felolvastatja Szóts Pálial a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, a mi általános zsvijába vesz bele. Előterjeszteni valója nincs az elnöknek, de szót kér Lukács László pénzügyminiszter. A zsvij elcsöndesül.

Lukács László bejelenti, hogy a mult kormány alatt beadott indeminálás javaslatot zsvizonja és e helyett új javaslatot nyújt be, melyben a kormány ez év december 31-éig kér indeminálást. (Helyeslés.)

Felolvassák ezután az indítvány- és interpellációs könyvet. Indítvány nincs bejegyezve, interpellációt pedig Ugron Gábor jelentett be külügyi kormányának a Balkán-állapotokkal szemben való állásfoglalása dolgában.

Az interpellációra az ülés végén kerül a sor.

Az elnök-választás.

Most következik az új elnök és alelnök megválasztása. A szavazás szavazólappal történik, a miket egy urnába kell bedobni. Esterházy Kálmán olvassa a névsort és Dedovits György a távollevők névsorát. Először az elnökre szavaznak, aztán az alelnökre.

Egymásután járulnak a honatyák az urnához, azután sietnek ki a folyosóra, ahol most mozgalmas az élet. A kormánypárt Perczel Dezsőre adja a szavazatát, míg az ellenzék, mely elvi okokból nem szavaz 67-es alapon álló politikusra, üres szavazólapot dob az urnába.

Féltizenkettőkor ér véget a szavazás. A szavazólappal telt urnát felviszik az elnöki emelvényre, hol Dániel alelnök a jegyzők segítségével összszámolja a szavazócedulákat. Dél felé hirdeti ki az eredményt. Megtelnek a padok, nagy figyelemmel hallgatják az enunuciációt.

— Beadott 187 szavazat, — mondja Dániel — ebből 158 szólott Perczel Dezsőre (kiáltások: Eljen Perczel!). 24 szavazócedula üres volt, 5 cedula pedig külön egyesekre szólott. Eszerint Perczel Dezsőt a képviselőház megválasztott elnökének jelentem ki.

Harsány éljen zug fel a jobboldalon.

Dániel alelnök folytatólag bejelenti, hogy a választás eredménye ő felségéhez is fel fog terjeszteni és ezzel az ülést öt percre felfüggeszti.

Dániel alelnök levonul az elnöki emelvényről, köréje gyűl számos képviselő és zajosan élte, gratulál neki, a miért a nehéz pár napban a Ház üléseit sikeresen e pontig elvezette.

Szünet alatt Gajáry Gézától megtudjuk, hogy kinek szolt az öt külön-külön egyesekre adott szavazat. Perczel Dezső 158 szavazatán kívül két szavazatot kapott Gabányi Miklós, egyet Apponyi, egyet Ballagi Géza és egyet Thaly Kálmán.

— No lám — jegyzi meg a folyosói vice — Perczel után Gabányi kapta a legtöbb szavazatot.

A tíz perc szünetnek vége, a villamos csengő végigberreg a folyosón.

Perczel elnök bemutatkozása.

Ismét megtelnek a padok. Egyszerre felharsog az éljen. Fekete bársony, aranytól ékes

dizsmagyarban vonul fel Perczel Dezső, az új elnök az elnöki emelvényre. Tartósan éljenez a jobboldal és az új elnök azzal lép jogaiba, hogy először is megrázza a csengőt, azzal lecsendesíti az éljen riadalmat, azután állva belefog beközöntőjébe.

Perczel elnök: Tisztelt Ház! Midőn nagy köszönettel fogadom a tisztelt Ház bizalmát, be kell vallanom, hogy a legellentétesebb érzelmeikkel foglalom el a széket. Hiszen elfogulttá tesz, hogy oly férfiu az elődöm e székben, mint gróf Apponyi Albert...

A baloldal hosszas, zajos éljenzésbe kezd. A jobboldal is éljenez. Belesüvit az éljenbe Hock János hangja, a mint az elnöki emelvény felé kiált:

— Azért kellett Apponyinak elmennie, hogy ön jöhessen!

A jobboldal lehurrogja Hockot, parázs-lárma van, Perczel megint az elnöki csengőhöz nyul, így aztán csönd lesz.

Perczel Dezső elnök folytatja beszédét: Oly előd után, mint Apponyi Albert, a kinek kiváltsága előtt fejet hajtok én is, őszintén bánt a kétség, meg fogok-e tudni felelni a kötelességeimnek.

— ... és a miniszterelnöknek! — kiált közbe egy szeilemeskedő ellenzéki hang.

Perczel elnök: Egyszer már voltam elnöke e Háznak. Annál nagyobb örömmel tölt el, hogy most másodszor is felém fordul a bizalom. Mint akkor, úgy most is, azt a fogadalomszerű kijelentést teszem, hogy az ország törvényei és a házszabályok alapján fogok állani, a hazaszeretet, az alkotmány szeretet és a király tisztelet fogja sugallani cetteimet és részrehajlatlanság, pártatlanság fogja irányítani működésemet. (Általános helyeslés.) Főtörékvésem l.sz, hogy a házszabályokat megtartsam és megtartassam. (Zajos helyeslés.) De működésem csak úgy lehet sikeres, ha mindenki támogat tisztelemben: Erre kérem a tisztelt Házat, én pedig megígérem, hogy a mit itt kijelentettem, komolyan meg is tartom. Ajánlom magam jóindulatukba.

Ismét a jobboldal kapott bele a harsogó éljenbe, de most már a baloldalon is a tetszés morajlott.

Az első „botlás“.

Perczel Dezső leült, elfoglalván az elnöki széket, megrázta a csengőt és belefogott mű-

államférfiúi szem sem, hogy befelé megyünk-e még mindig, vagy már kifelé? Csak imitt-amott akadnak világosabb pontok a rettenetes tévelygésben, bizonyos stációk, honnan a kibontakozás némi valószínűsége dereng.

Szólt Kálmán rezisztenciája, gróf Tisza István juniusi kísérlete a házszabályok szigorubb értelmezésével, meghiusítak. Kuen-Héderváry Károly gróf próbálgatásait közbejött szerencsétlen incidensek: a Szapáry-féle vesztegetési-ügy, a chionyi parancs és a Körber szonoklatai megbénították. Taktikai hibák is estek kétségkívül. Kedvező helyzetek nem aknázattak ki. Amit szerdán kellett volna megcsinálni, szombaton csinálták meg, a mikor már nem volt hatása.

Igy vált a helyzet egyre kuszáltabbá és reménytelenebbé, az obstrukció magas lángokban csapkod fel, a közönségnek egyre szélesebb rétegeit lepi meg a lár, magát a guvernementális pártot is már-már megrendíti a nagy országbontó mozgalom, egységében repedezni kezd s vezérei közt kiüt a régi magyar betegség: versengés és belső intrikák akadályozzák a kibontakozás erőfeszítéseit.

E pillanatban úgy itthon, mint Bécsben, csak két mód kecsgetni már sikerrel a gondolkodó elméket: vagy egy erősebb többség, vagy egy erősebb államférfi. (A király azt gondolja magában, legjobb lenne a kettő együtt.)

A vezérgondolatnak a folyománya a kilences bizottság munkája, mely egyöntetű pro-

gramm alá hozta a többséget és Tisza István gróf megbízatása, ki e programot őszhangzásba hozta a korona szándékaival.

A fölszisszenés, melyet megbízatásának híre az obstrukciónál és azok titkos barátjainál mindannyiszor okozott, legjobban mutatja, hogy az igazi férfi érkezett meg.

Tisza István most negyvenkét éves (1861-ben született) s ereje legteljében van. Két tündér pajkoskodott bölcsojénél, inceskedve egymással, hogy ajándékaikat ellensúlyozzák. Nagy nevet örökölt, ez majd előre viszi. De e nagy névhez odatapadt egy tizenöt évig tartó kormányzás minden népszerűtlensége: ez majd nem eresztí előre. Hatalmas államférfiul tehetségekkel halmozta el egyik tündér, de hideg, barátságatlan modort adott neki hozzájuk a másik. Lángoló hazaszeretetet oltott bele az egyik, de belecsöppentette a frázisok iránti utálatot a másik, s minthogy a színhely olyan ország, a hol a frázisok uralkodnak, a hazaszeretnek, mely nem a tömegek fantáziáját szolgálja, hanem csak a hazát: nincs kelteje.

Különbén e bölcso, a mely fölött a két versenyző tündéret képzeljük, nem altató mesék és dajka dalok közt, hanem ugyiszolva politikai diskussziók zaja közt renga t. Atyjának szereplése az ő születésénél kezdődik és eltart egész férfikoráig. Semmikép sem közömbös politikai együléségének kialakulására az események sorrendje, a mint az a szülői háznál mutatkozik.

A népszerű Tisza Kálmán, a balközépi vezér idejében, még gyermek, mikor még a népdal zengett a Tisza nevére; mire tudni kezdte a világot, akkora már a közvélemény mint ellenféljelentkezik a Tisza portán s ennek a nyoma megvan a Tisza István telkében.

Mihelyt elvégezte tanulmányait, a parlamentbe vágyik. Jó hír előzi meg, mint egykor Deák Ferenc érkezését, s ez a hír igazolást nyer, midőn a csinos, szikár ifju megjelenik apja mameluk-táborában 1886-ban, mint Vízakna képviselője. A teljes ifjuság hamvával arcán, már is komoly, valami sajtószertü borongás ül világos kék szemében. A keleti faj bizonyos méla szomorúsága.

Nem volt benne semmi abból a nyegieségből, mely a hatalmi pozíciókon állók hozzátartozóit jellemzi, egyszerű volt minden pretenzió nélkül, mintha egy köznemesi kuriáról jönné, de viszont hideg volt, nem pajtáskodott, nem forrt össze teljesen az it. Ögyelgő, adomázgató és szavazgató urakkal. Öreg maradt, az öregeknél is öregebb. Nem voltak vele megelégedve a generális hível, bár mentegették, hogy azért ilyen, mert többet tud náluknál. Pedig bizony azért volt ilyen, hogy kevesebbet tudott náluknál. Nem tudott tetetni. Annnyira inkarnációja az igaznak, hogy még egy mosolyt, egy szemernyi nyájjasságot se bír mutatni kedve ellen. Ez a fiatal ur az igazi arcával jár itt a lárvak birodalmában Majd megváltozik, remélték. De Tisza István olyan fából van, a ki eltörhet, de megváltozni nem képes.

kődésébe. „Botlás“ sal kezdte. Igy szólott ugyanis:

— Tisztelt Ház. A napirend szerint most következik Tallián Béla lemondása folytán az alispán . . . azaz alelnök-választás.

Kedves derű hullámzott végig az egész Házon. Perczel elnök nyelvbötlésből alispánt mondott alelnök helyett.

— Soha nagyobb botlást el ne kövessen! — hangoztatta a békülékeny hangulatu el-lenzék.

Az alelnök-választás.

Ezzel megkezdődött az alelnök választás, mely ugyanoly módon történt, mint az el-nök-választás. Közben Perczel elnök felszólít magához egy szolgát és átadja neki mentéjét meg kardját, ugy elnököl tovább. Mikor a sza-vazás véget ér, felfüggeszti az ülést, hogy a jegyzők a szavazatokat összeszámolhassák.

Szünet után már polgári feketekabátban foglalja el ismét Perczel az elnöki széket s ki-hirdeti, hogy 181 szavazatot adtak be, ebből 153 szavazatot kapott Jakabffy Imre, *Jakabffy tehát a Háznak megválasztott alelnöke.* (Éljenzés jobbról.) Az elnökségben történt e változást ő felségéhez is fel fogják terjeszteni.

Kossuth a kormány programról.

A napirend szerint most következett a „további teendőkről való intézkedés“, vagyis a miniszterelnök programjához való hozzászólás. Kossuth Ferenc szólal fel elsőnek.

Kossuth Ferenc: A függetlenségi párt min-den 67-es kormány ellen elvi alapon küzd. Az új kormány is ezen az alapon áll, pedig ez az alap sikamlós és lefelé vezethet. A jelen kor-mány iránt bizalmatlanabb szülő és pártja, mert ez tovább ment a magyar nemzet jogának félremagyarzásában, helyesebben jogalak fel-adásában. (Ugy van! balról.) Vita ja azután, hogy a felség jog a nemzettől ered, mint a hogy minden, még a korona is a nemzettől ered. A magyar nyelvhez való jogot nem sza-bad feladni, mert ez egyértelmű az öngyilkos-sággal. A felségjog az 1867. XII. törvény 11. szakaszában gyökerezik és hogy most a király más felfogáson van, az az idegen tan-csádók-nak tulajdonítandó. A felségjogok tekintetében is áll a kormány felelőssége. Ennek a felelősé-gnek következtében bukott meg a Kauen-Héder-váry kormány. Az országban kidomborodott egy hagyományos akarat, mely szilárdan megáll a sziklaként felmeredő akadályokkal szemben s mely nem vesz tudomást arról, hogy a király

már előzetesen vető jogát gyakorolta. A jogfel-adás maradjon csak a Lloyd-klubban.

Kaas Ivor br.: Szabadelvű gyalázat. (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Kossuth Ferenc: A függetlenségi párt küz-deni fog mindig a 87-es kormány ellen, a míg az önálló Magyarország korszaka be nem fog következni. A miniszterelnök programjára térve át, kifogásolja, hogy előbb a főrendiház-ban mondta el.

Gyanu és gyanusítás.

Kossuth beszéde további folyamán helyte-lennek tartja a miniszterelnök pénzügyi fejte-getéseit is, mert azokkal Tisza rontotta az ál-lam hitelét.

— Börzemanőver! kiáltanak balról.

— A miniszterelnök *contremín*-ben van, — szel közbe Molnár Jenő. (Nagy zaj jobbról.)

A mi a katonai programot illeti — foly-tatja Kossuth — elismeri, hogy e téren leg-fontosabb a katonai nevelés reformja. Míg azon-ban felvilágosításokat nem kap, addig Tisza ígéreteit bizonyos gyanuval fogadja. Ha már a hadseregben nem érvényesítik a magyar nyelv-jogát, miért nem érvényesíti azt a kormány a népiskolákban. Hiszen 2199 népiskolában nem tani anak magyarul.

— Ezt mondják meg Biharban a román választóknak — szel közbe Vlád Aurél. — Mondják meg Belényesen!

— Meg is mondjuk! — felelnek balról.

Kossuth így folytatja beszédét: A minisz-terelnök programbeszéde kortes-besz-dnek látszik. Ezt a látszatot az kelti, hogy az állami tisztviselőket várakoztatni akarja, a megyei tisztviselőket pedig reménnyel tölti el. Persze, a választásoknál többet ér egy szolgabíró, mint egy kuriai bíró. Végül azon reményének ad kifejezést, hogy Tisza ha nem is mindenre, de a kérdések legnagyobb részére kedvező vá-laszt ad.

— Legyen e kedvező válasz — ugymond — egy fénysugár abban a sötétségben, mely hazánkra borult! (*Tetszés balról.*)

Válasz a „contremín“-re.

Tisza István gróf miniszterelnök személyes kérdésben emel szót. Mikor Kossuth azt emli-tette, hogy az ő programbeszéde mily rossz hatást tett a pénzüvilágra, valaki balról azt ki-áltotta, hogy a miniszterelnök *contremín* akar lenni. A ki ezt kiáltotta — mondja Tisza — nem tudta mit beszél, mert nem tételezi fel, hogy bacsületes emberrel szemben ily *aljas gyanusítással* éljenek. (Helyeslés és tetszés jobbról.)

Kaas Ivor br. kijelenti, hogy ő is közbe-szól, de nem a nehezeit közbeszólást tette.

Az illető már nincs a Házban, de részéről meg van győződve, hogy az illető nem értette a közbeszólást a miniszterelnök személyére.

Végül az állami számvevőszék jelentését terjesztették be s ezzel a vita folytatását hét-főre halasztották.

TÁVIRATOK.

A kereskedelmi szerződések.

Berlin, november 7. A kereskedelmi szer-ződéses tárgyalások az egész vonalon megin-dultak. Oroszországgal és a Svájccal annyira előhaladtak a tárgyalások, hogy a szerződés körvonalai már meg vannak állapítva, Bel-giummal és Olaszországgal pedig éppen most kezdődtek meg. Mértékadó helyen mélyen saj-nálják, hogy Ausztria-Magyarországgal a bel-politikai bonyodalmak következtében eddigelé nem lehetett megindítani a tárgyalásokat.

Kína készülődik.

London, november 7. A *Daily Telegraph* egy Sanghaiból vett távirathól arról értesít, hogy a pekingi nagytanács az összes alkirályokat és kormányzókat táviratilag felszólította pénzszér-zésre és csapattoborzásra, mert az Oroszországgal való diplomáciai érintkezés megszakítása várható. Hír szerint a kínai hivatalnokok igen örülnek azon, hogy a tetterő időlébredésének ilyen bizonyítékát látják Pekingben. A *Daily Mail* azt véli, hogy ezt a jelentést egy Tin-csinből hozzá érkezett távirattal megerősítheti.

Az új indemnitás.

(A javaslat a Ház asztalán.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 7.

Lukács László pénzügyminiszter ma nyuj-totta be a képviselőházban az új indemnitásról szóló javaslatot. A javaslat a következő:

Törvényjavaslat az 1903. december hó vé-géig viselendő közterhekről és fedezendő ál-lami kiadásokról.

1. §. A miniszterium felhatalmazta ik, hogy a magyar korona országaiiban jogérvényes adókra és állami jövedelmekre vonatkozó ösz-szes — jelenleg fennálló vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkez-hető módosításainak figyelembevételével, az 1903. évi december hó végéig érvényben tart-hassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat a kö-vetkező szakaszban meghatározott módon fe-dezhesse.

Igénytelen témáknál szólalt fel az első időkben, a földművelésügyi tárca részletkérdé-seinél. Elegáns alak mint szónok, megnyerő gesztusokkal, melyek csak az egyik kéz ki-mért, kerekded mozgására szorítkoznak. Hang-ja kellemetes csengésű, minden modulációra képes, de ő csak a beszélgető skálában használja; semmi deklamáció, semmi pose, csak ritkán rezeg meg rajta némi melegség, de ezt is mintha restelné, hirtelen abba hagyja. Előadása a puritánságig egyszerű, világos és tömör. Csak épen annyit mond, a mennyi szük-séges, hogy megértesse magát. Hatni nem akar, csak meggyőzni. Beszédei mögött látszik a szé-les háttér, melyből az érveket kihalogatta. Né-mely nagy szónokok beszédjei is azt a hatást teszik, mintha egy nagy zsák oldódik meg s abból minden kiesnék, ami benne volt. A Tisza István beszédjei ellenben olyanok, mint az eső, mely a felhőből alábulit, de a jó Isten tudja, mennyi van ott még, a mi leeshetett volna. Rokonszenvesebb, mikor beszél, mint mikor nem beszél, mert minden aplomb, minden rá-tartás nélkül teszi meg észrevételeit, olyan modorban, mintha nem fektetne rájuk súlyt. Beszédközben nagy lélekjelensége van, megza-varni nem lehet, gyorsan válaszol a közbeszó-lásokra és ha kell, tud élesre köszörült szava-kat találni. Különbösen nyugodt és hideg, csak a szemhez vezető idegek alig észrevehető rán-gása jelzi, hogy apja történelmi pislogása, ha késik is, nem fog elmaradni.

Tisza István szónoklata a jövő szónoklata,

mert természetes. Nincsenek floskulusai, mint Horvát Bolizsárnak, nincs humora, mint Eöt-vös Károlynak. Lim-lom az első, gyöngy az utóbbi, de tőkésnek egyik se mondható. Az idegen hajának a férfiak fején épen ugy ki kellett menniök a divatból, mint azoknak a ha-jának, a melyek közé igaz gyöngyöt fűztek a régiak. Az igazi haj az, a mi közt semmi sincs, maga van a haj. Az igazi parlamenti előadás is csak az lehet egyszer, mely nem ci-comáz, csak megvilágít.

De ha kicsi kérdéseket választott is elein e gróf Tisza István beszédanyagnak, a folyosón vagy a klubban beszélgetés közben nagy elő-szerettel formált véleményt minden felmerülő esetben s ez oly okos volt, hogy szükségképen nem lehetett népszerű.

Eszméj, nézetei és tervei lassan-lassan nemzeti szükségletté váltak s ezzel egyre nőtt tekintélye, de a mint a kereszténység egyik szent alakjáról állítja a legenda, hogy a palást-ja vele együtt nőtt, az ő tekintélyével is együtt nőtt az ő népszerűtlensége.

Mindegy, mégis vezérek helyére jut. Nem az az ember, a kit el lehet dugni. Sőt minden szögletből mindjárt ő látszik. Már a Bánffy-féle obstrukció idején a Szilágyi leköszönése utáni nehéz napokban ő a legalkalmasabb a ház elnöki méltóságára, de ezt megakadályoz-zák barátjai.

A király már akkor *tudott felőle*, látta mi lakik benne, (a király szeme jó), s a mint je-

lenti Bánffy Bécsben, hogy barátjai nem enge-dik elnökké lenni, féltvén őt a lejáratástól, O Felsége szokatlan határozottsággal szel közbe:

— Egy olyan férfiu, mint Tisza István nem járhatja le magát . . .

Már akkor is a házszabályok komolyabb ér-telmezésének kívánatossága vetette fel a Tisza István nevet, már a király akkori megjegyzésé-ben is benne van a motivuma a négy év után bekövetkező juniusi megbízatásnak, melyet a közvélemény félreértett, azt vevén zokon, hogy Tisza István eredmények nélkül vállalkozott. De Tisza egyetlenes maradt; Tisza egyszerűen a parlamenti többség akaratának végrehaj ására vállalkozott, mint ahogy most is azt teszi. Csak-hogy akkor még a többségnek nem volt aka-rata, katonai programja.

Csak ama rövid napokat véve is, mióta olyan kinevezett miniszterelnök, olyan rátermettséget a kormányzásra, nehéz kérdések kibontására annyi ítélő tehetséget, erélyt, bátorságot, ön-állóságot tanusított, hogy egész bátran ki le-het mondani: „Egy olyan valaki érkezett meg, a kit nem annyira a király küldött, hanem a gondviselés.“

Nagy gondok, roppant feladatok várnak rá, sok küzdelem, a sötétség összes szörnyei meg-mozdulnak . . . Hanem talán ébren lesz a libe-rális világ is és észbe veszi, komoly fontolóra veszi, hogy az utolsó gyertyaszál világit.

2. §. A kiadásokra nézve az 1902. évi állami költségvetésről szóló 1902. évi XII. törvénycikk rendelkezései az irányadók; felhatalmazatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen a jelen törvény hatályának tartama alatt, a melyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendőek, de úgy ezen, valamint általában minden — a jelen törvénnyel adott felhatalmazás alapján teendő — kiadás az 1903. évi költségvetés keretébe lesz beillesztendő.

3. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, de az ebben foglalt felhatalmazás hatálya 1903. évi május hó 1-től veszi kezdetét; egyszersmind pedig a miniszteriumnak a most nevezett időponttól kezdve az állami kiadások fedezésére és a közjövödelmek beszedésére vonatkozólag tett intézkedései tekintetében a felmentés megadatik. A jelen törvény hatálya az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik; végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg

Budapest, 1903. évi november 7. *Lukács László s. k., m. kir. pénzügyminiszter.*

Indokolás az 1903. évi december hó végéig viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslathoz.

Az 1903. évi állami költségvetési előirányzatra vonatkozó előterjesztés 1902. évi október hó 22-én nyújtott be az országgyűlés képviselőházához s minthogy nem volt kilátás arra, hogy a költségvetés az 1902. év végéig törvényerőre emelkedhessen, egyidejűleg benyújtott az 1903. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslat is, mely 1902. évi XXIV. t. c. alakjában törvényerőre emelkedvén, megadta a kormánynak a felhatalmazást az államháztartás vitelére 1903. évi április hó végéig.

A folyó év elején uralkodott parlamenti viszonyok között a képviselőház pénzügyi bizottsága által letárgyalt állami költségvetésnek a tisztelt képviselőház által való tárgyalása nem következvén be, 1903. év március hó 30-án az előző kormány a fönnebbi felhatalmazás hatályának kiterjesztése iránt törvényjavaslatot nyújtott be.

A politikai viszonyok folytán erre a törvényjavaslatra nézve a törvényhozás nem határozott. Ezért kénytelen volt az előző kormány az állami háztartás további vitelére törvényes felhatalmazás nélkül intézkedni, a miről egy a kormány, mint az állami számvevőszék a tisztelt képviselőháznak legott jelentést is tett.

Az előző kormány ez eljárásának indító okát abból a körülményből merítette, hogy a felhatalmazásokat idejében kérte s habár azok neki meg nem adtak, de tőle meg sem tagadtak: a jelenlegi kormány is azt tartja legelső kötelességének, hogy a törvényhozástól mindenekelőtt egyfelől az államháztartás további vitelére a felhatalmazást, másfelől a költségvetésen kívüli időben az állami kiadások fedezésére és a közjövödelmek beszedésére vonatkozólag tett intézkedések tekintetében a felmentést kérje.

Van szerencsém ennél fogva a jelen törvényjavaslatot azzal a tiszteletteljes megiegyezéssel bemutatni, hogy annak 1. és 2. §§-ai bővebb indokolást nem igényelnek, mert az e szakaszokban foglalt rendelkezések teljesen azonosak a korábbi pénzügyi felhatalmazási törvények 1. és 2. §§-ainak rendelkezéseivel.

A 3. §. szövege pedig azonos azzal, a melyet a hasonló előzmények után létrejött 1899. évi I. törvénycikkben a törvényhozás már elfogadott, s a melyre azért van szükség, hogy a törvényesség tekintetében a folytonosság helyreálltassék és hogy a kormánynak a költségvetésen kívüli időben az államháztartás zavartalan folytatása érdekében tett intézkedéseire vonatkozólag a politikai felmentés megadassék.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület választmánya folyó hó 3-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy folyó évi november hó 21-én téli háziversenyt, december 18-án pedig disztornázást rendez, a lyceumi tornacsarnokban. A gazdag változatos sorrend mindegyik számanáikét-két díj: első és második díj adatik ki, az elsőnek ezüst, a másodiknak bronzérem, ha a szereken legalább három, a birkozásnál legalább két-két pár versenyző jelentkezik. A hétfői nap folyamán az előirt gyakorlatok már ki lesznek a tornacsarnokban függesztve, hogy a versenyzők gyakorolhassák azokat. Főlkértnék az egyesület tagjai, hogy ezen szép ünnepélyekben minél számosabban vegyene részt. Az elnökség.

Ítélet a Böhm-ügyben.

(A főtárgyalás befejezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az a szenzációt keltő sikkasztási história, mely a múlt esztendőben Böhm Adolfot a közbecsülés piadesztályáról lerántotta a sárba, ma jelentős mozzanathoz jutott. Az aradi törvényszék ítélezte a sikkasztó vezérigazgató felett s kimondta az ítéletet a famulus, *Konschitzky József* főkönyvelő felett is. Mind a két ítélet marasztaló, amint ez nem is lehetett másképen s körülbelül megfelelt annak a várakozásnak, melylyel a közvélemény nézett a főtárgyalás eredménye felé.

Böhm Adolfot három és fél évi fegyház, Konschitzky Józsefet egy évi börtön büntetéssel sújtotta a törvényszék. S most, hogy az ítélet kimondatott, az emberek, azok is, akik annak idején a leghevesebben tapodták meg a fertőbe sülyedt nevet, szánalommal tekintettek a bírák előtt álló, testben lélekben megtört, töredelmes beismerést, megbánást tanusító, beteg ember felé, kire — úgy mondják az orvosok — végzetes következménnyel járhat a fogház.

Senkinek eszébe nem jut az ítélet igazságos voltát kétségbevonni; rászolgált Böhm Adolf a büntetésre, de azért a szánalom erős részt követelt ma a szivekben az igazságérzet mellett. Nem lehet megtagadni a sajnálkozást *Konschitzky Józseftől* sem, aki, bár jóval kevesebb büntetést kapott, de alig is látta hasznát ama bűnnek, melyet egykori főnöke befolyása alatt elősegített.

A főtárgyalás befejezése alkalmából a jogászközönség általános elismeréssel adózott *Fábián Lajos* dr. elnöknek, ki a tárgyalást az ő ősmert nagy tudásával és tapintatával vezette, teljesen uralkodván a bonyodalmas anyagon.

A közönség ma, a főtárgyalás harmadik napján is nagy érdeklődéssel kísérte a bűnügyet. Reggeltől délig, míg a perbeszédék folytak, telve voltak az esküdtszéki terem padjai, este pedig, az ítélet kihirdetése alkalmával szorongásig megszállták a hatalmas termet.

Az érdeklődés a törvényszéki palotán kívül is erősen megnyilatkozott. Az általános várakozást igyekezett kielégíteni lapunk is, mikor este, az ítélethirdetés után külön kiadásban tudatta a közönséggel a nagystílusú sikkasztás nevezetes fejzetét.

A mai főtárgyalás menetéről a következő részletes tudósítás számol be:

A vádbeszéd.

Reggel kilenc órakor nyitotta meg *Fábián Lajos* dr. elnök a főtárgyalást. A közönség

hangtalanul leste a következőket. Ha a kiváncsiság nagyobb is volt az első napon, ma jobban elfogta a haligatóságot a szorongás, tudván, hogy az ítélethirdetés napja van.

A megnyitás után az elnök felszólította a közvádlót vádbeszédének elmondására.

Meszélyi Antal dr. kir. ügyész feszült figyelem közepette kezdte meg a vádbeszédét, mely a következő:

Tekintetes kir. törvényszék!

Az aradi kir. törvényszék területén az utolsó évtized alatt felmerült bűnesetek elszenvedő, megdöbbenő képet nyújtanak arról, hogy a vagyon ellen intézett merényletek ijesztő mérvben szaporodnak.

A társadalomnak alsóbb rétegeiben epidemikus módon terjed a bűnöző hajlam, mely nem ismeri el a tulajdon, a birók szentségét, hanem habozás nélkül ragadja magához — akadályok esetén erőszakkal is — az idegen, a másnak tulajdonát képező vagyon tárgyát. Emberek, kik ezelőtt dolgoz, munkaszeretők voltak, kiknek otthona, tűzhelye volt, kiknek egykor a tűzhely melegét nyújtott, midőn verejtékes, de becsületes homlokkal a munka után pihenőre tértek — félredobják szerszámukat, a korcsma dohos, bűzhödő levegőjében dözsölnek, kielégíthetetlen szenvedélyeiknek az idegen tulajdon evételével, értékesítésével szereznek tápot, nem törődve azzal, hogy az otthon melege ezalatt enyészik, oszlik, a család nyomorog, éhezik, a végrehajtó dobja megperdül.

A társadalomnak ezen züllött, erkölcsi érzékekkel nem bíró alakjai nem méltók a szánalomra. Sem a törvény, sem a társadalom mentesít, védelmet nem ad számukra, mert cselekedetük indító rugója a pénzvágy, a dolog nélküli való megélhetés. Nem ama keresek közül valók ezek, kiknek családja önhibáján kívül nyomorog, küzd a léttel, kik azért nyulnak az idegen vagyonhoz, hogy éhségüket csillapítsák. A társadalom ezen osztályából kerülnek ki a szokásos bűntevők, a visszaesők, a javíthatatlanok, a börtön állandó lakói, Böhm Adolf és *Konschitzky József* a társadalomnak nem ezen rétegéből valók. Annak a társadalmi osztálynak tagjai, melyet tisztult erkölcsi feifogás, fejlettebb jogérzet jellemez; melynek értelmiségükkel fogva számottevő tényezőként szerepeltek.

Ezenek a társadalmi osztálynak tagjai természet szerint nem küzdenek nyomorral, nélkülözéssel, a megélhetés eszközeivel rendelkeznek, kellő megfontolás, okoszerű gazdálkodás mellett képesek szerény megelégedett otthon alapítani, mely után pályájuk kezdetén ábrutznak. De midőn céljukat elérik — igényük támadnak, melyeket jövedelmük nem elégíthet ki, szerepelni akarnak, költséges passziók után vágnak s hogy mindezt elérhessék, az idegen vagyonhoz nyulnak.

Böhm Adolf és *Konschitzky József* becsületes szülők gyermekei; kellő nevelésben, oktatásban részesültek, tudják mi a tulajdonjog, tudják, hogy annak sértettségét törvény véd. Tiszteséges megélhetésüket az az intézet, melynek szolgálatában állottak, nemcsak biztosította, de sőt annál jóval többet adott. Ok azonban ennél is többet akartak, s mert tisztességes uton ezt nem érheték el, ráléptek arra az utra, mely a becsületesség örvényébe vezet.

Az ipar és népbank e két hűtlen hivatalnokát az intézet bizalma emelte abba a pozícióba, melyben tisztelet tárgyát voltak, irigylve sokaktól, kikkel a sors mostohán bán. Nem becsülték meg kenyéradójukat, visszaéltek annak jóhiszeműségével, bizalmával.

Böhm Adolf vezérigazgatója volt az ipar és népbanknak, *Konschitzky József* pedig főkönyvelője. A bűnös manipulációknak egész sorozatát Böhm Adolf vezette be, az elsikkasztott összegeket ő tulajdonította el, *Konschitzky József* csekély, elenyésző összegben részesült, midőn bűntársává lett. Ezenek át folytatta Böhm Adolf bűnös üzelmét, minem egy bizalmas levél figyelmessé tette az igazgatóságot. Az igazgatóság magvizsgálta a pénztintézet könyveit, hogy a letételekben miány, az üzleti könyvekben hamisítások vannak. Böhm Adolf az igazgatóság által tett bűnvádi feljelentés folytán levezetett nyomozás során bűnös cselekedést részletesen fejtette ki, kimerítő, beismerő vallomást tett.

A kir. ügyész ezután részletesen sorolja fel az egyes vádpontokat, melyet lapunkban ma ismertettünk. Beszédét így végzi:

Böhm Adolf büntetésének kiszabásán enyhítő körülményül kéri betudni büntetlen előéletét, beismerését, az ellenőrzésnek laza voltát, továbbá azon körülményt, hogy midőn az igazgatóság bűnös cselekményeit felfedezte, készségesen bocsátotta át az igazgatóságnak a rendelkezésére álló vagyon értékeit, hogy az általa okozott kárt kissébbítse. Ellenben súlyosbító körülményül kell betudni, hogy az általa elsikkasztott összeg, valamint ezen felül az intézet kára tetemes, hogy egy azon intézetnél, hol sikkasztott, nagy fizetést és tiszteletdíjat élvezett, valamint más intézeteknél is jövedelmező tiszteletbeli állása volt, úgy hogy jövedelméből uri módon megélhetett.

A vádbeszéd mindvégig lekötötte egy nagy jogászközönség, mint a többi érdeklődő figyelmet. Az erős jogi érvekre támaszkodó, de a pozikológiára is kiterjeszkedő beszéd nagy hatást keltett.

A drága leckepez.

Vajda István dr., az Aradi Ipar- és Népbank ügyésze, mint a károsult pénzintézet képviselője állott most fel szólásra, s a következőket mondotta:

Tekintetes főtárgyalási tanács! Miután a kir. ügyész ur elejtette azon vádat, amelyet vádindítványának VII. tétele alatt sikkasztás címén emelt, mint az Aradi Ipar- és Népbank igazolt képviselője, mint pótmagánvádló vádat emelek a Böhm Adolf és Konschitzky József ellen a büntető törvénykönyv 355 §-a utolsó és a 356 §-a szerint minősülő sikkasztás büntette miatt azon alapon, hogy nevezettek az Aradi Ipar- és Népbank birtokában levő kezelekre és ellenőrzésekre bizott értékek, apirokból 26 drb. Arad-csanádi vasuti részvényt jogtalanul eladtak és az azért befolyt értéket saját céljaikra fordították.

Vádat emelek Böhm Adolf vezérigazgató ellen, ki a büntetést töredelmesen beismerte és Konschitzky József ellen, kinek, mint az intézet főkönyvvezetőjének és későbbi titkárnak tudomásul kellett bírnia a vezérigazgató ezen ténykedéseiről, annál inkább, mert a hamis könyvbeli feljegyzések által ő segített a sikkasztást elleplezni.

A büntetett ugyan 1892 évben lett megkezdve, midőn a vádlottak az értékpapirokat az Aradi Ipar és Népbanktól elvonták, de folyamatban volt 1902. évig, mi alatt a büncselekmény leleplezésére különböző könyvbéli műveletek végrehajtva lettek. Miután tehát ittegy folytatódólagos cselekmény forog fenn, az elévülés időszaka pedig csak a büntetett befejezésének időpontjától veheti kezdetét, a 26 drb. részvény elsikkasztásának büntetése elévültnek még nem tekinthető, kérem ezért vádlottakat ezen büntetettben vétkeseknek kimondani és ezen büntetést a büntetés kiszabásánál tekintetbe venni.

E részben sem enyhítő, sem súlyosító körülményeket nem akarok érvényesíteni, bár különösen Böhm Adolfra nézve mind a kettő nagy mértékben fenforog annyira, hogy ugyszólván ellensúlyozzák egymást.

Kétségkívül, hogy Böhm Adolfnak az Aradi Ipar és Népbank irányában kiváló, el nem évült érdemei vannak. Egy kis korlátolt pénztárból képessége, szorgalma, buzgalma és leleményessége által előraugot, közhitelt érdemlő, nagy terjedelmű pénzintézetet alkotott. Munkája közben kifejtett kiváló képességei és minden alkalommal ostentatíve kimutatott önzetlensége és tisztessége által a teljes bizalmat ébresztette fel minden irányban, de leginkább azon szűk körben, melynek ő központja volt, igazgató társai és a felügyelő bizottság tagjai között.

Az általa mindenkor tüctetőleg hangoztatott tisztesség, a személye iránti feltétlen bizalom és tisztelet, melylyel az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjai irányában viseltettek, teszi érthetővé azt, hogy az ellenőrzést vele szemben nem eléggé szigorúan teljesítették. A felügyelő bizottság tagjai talán nem is egészen alaposan értettek a bankműveletekhez és azok ellenőrzésének módjához, de annyira meg voltak győződve az ő becsületességéről, hogy a felügyelő bizottság nem az ő működését ellen-

őrizte, hanem a felülvizsgálatot úgy vélte a leg-sikeresebben eszközölni, ha azt akként teljesíti, amint azt Böhm Adolf javasolta. Ez kétségtelenül hiba volt a felügyelő bizottság és az igazgatóság részéről is. Ők jóvá tették hibájukat azzal, hogy a felmerült kár jelentékeny részét saját vagyonukból pótolták és így drága leckepezést fizettek azért, hogy megtanulják, hogy mi a felügyelő bizottság kötelessége és hogy jövőben, miként kell a bankügy kezelését és könyvvezetését ellenőrizni. Ha az ellenőrzés hiánya enyhítő körülményül szolgálhat, úgy súlyosító körülményül veendő fel azon céltartósság, melylyel Böhm Adolf az igazgatóságot és felügyelő bizottságot félrevezette.

Az Aradi Ipar és Népbank kárkövetelését ezuttal fel nem számítom és azt bünygyi uton megítélni nem kérem; nem pedig azért, mert a károsító cselekmények egy része bünygyi uton elévült, míg polgári uton még érvényesíthető és így a követelés egy részének megítélése ez idő szerint különben is behajthatlan és végre azért, mert a követelés jelentékeny részét az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság tagjai saját vagyonukból megterítették.

Böhm védője.

Czédly Károly dr., Böhm Adolf védője emelkedett ezután fel, hogy elmondja védőbeszédét.

Temetni jöttem Cézárt és nem dicsérni, mondja Antoniusz Julius Cézár teteme fölött. Nem áltatom magamat azzal a hiu gondolattal és dőre képzelődéssel és nem átalja magat védencem sem, hogy a mai nap neki az életet, a szabadulást fogja hozni, mert neki csak a szabadulás az élet. Nem áltatjuk magunkat utópisztikus reményekkel, mikor megmásíthatlan bizonyosságú oly tényekkel állunk szemben, amiket feldicsérni, vagy letagadni semmiféle komoly védelem meg nem kísérelhet.

A kép, — ugymond — melyet a közvadás képviselője festett, igen sötét, de hogy volna az, mikor Böhm Adolf beismerésével nemcsak a legfeketébb színeket szolgáltatva önként, sőt maga adta az ecsetet a vád kezére. Részletesen elmondja azután a védő, hogy a sikkasztás felfedezésének percétől a mai napig a tényeknek mily rideg feltárásával vallott maga ellen Böhm.

Áttér ezután a kilenc vádpontra, s minden kétséget kizárólag megállapítandónak tartja, hogy a vádba tett és beismert cselekmények nemcsak egy teljesen egységes akarati elhatározásra vezethetők vissza, hanem úgy ténybeli, mint jogi szempontból elválaszthatatlanok és elszakíthatatlanok.

A büncselekmény jogi megvitatása után áttér a védő annak a munkásságnak a méltóságára, amelyet Böhm Adolf az Ipar és Népbank érdekében kifejtett. Böhm — ugymond — legnagyobb megpróbáltatások közepette is mindig és állandóan csak a bank sorsa iránt érdeklődött, melyet krízisbe sodort sikkasztásának leleplezése. Felveti a kérdést, hogy mi je volt Böhm a népbanknak. Midőn a pénzintézet vezetését átvette, az egy harmadrangu elzüllött bank volt, melyet azonban néhány év alatt szoliddá, virágzóvá fejlesztett.

Enek illusztrálására egy összehasonlító táblázatot olvas fel, mely szerint a bank részvénytőkéje 1887-ben, — tehát abban az időben, midőn vezérigazgató lett — 90,000 forint volt, 1899. azonban már 500,000 forintra emelkedett. Ugyanezen összehasonlítás szerint 1887-ben a tartalékalap 32,011, a betétek álladéka 588,437. A váltótárca 107,533, a tiszta nyeresemény pedig egyáltalában semmi se volt. Ez a tétel a következő évben már 16,432 forintot mutatott fel, míg 1899-ben 94,380 forinttal záródott. Ugyanabban az évben a tartalék 329,263, a betét 2,437,816, a váltótárca 2,971,287 forintot tett ki.

Böhm tehát milliókra menő hasznot teremtett a vezetése alatt álló pénzintézetnek, mely mellett semmiséggé törpül az a kár, aminek okozásával büntetőjogilag terhelhető. Ez a csodálatos fejlődés kizárólag Böhm Adolfnak köszönhető, de vajjon az elkövetett visszaélésekért egyedül ő és Konschitzky felelős-e? Ezzel a kérdéssel oly ponthoz érkeztem — ugymond, — amiről a tárgyalás előtti mende-monda az ugynevezett leleplezés szóval emlékezett meg.

Előre kell bocsájtanom, hogy aki leleplezéseket vár, álénken csalódnai fog. De nem hallgathatom el annak a páratlanul lanyha ellen-

őrzésnek a megemlítését, melylyel a bank igazgatósága a nemtörődömségnek klasszikus magaslátára emelkedett. Ha visszaélések bármelyikénél is csak a legkisebb figyelem is megnyilatkozik, ezek a következmények soha sem állhattak volna elő. Nem legendába való, hogy hat éven át egyetlen összehasonlítás sem történt? Midőn ezeket elmondom, ismétlem, hogy az igazgatóság, vagy felügyelő bizottság tagjainak egyéni integritását tiszteletben tartom, de ragaszkodom minden vádhoz, mely igazgatói vagy felügyelői működésükről szól.

A védő ezután áttér az enyhítő körülmények részletes tárgyalására. Szerinte a legnagyobb erejű enyhítő körülmény a feltétlen beismerés, amelynek terén a vádlott egész az „öngyilkosságig” ment.

A büntető judikatura enyhítő körülménynek tekinti a cselekmény óta rég elmúlt időt, mert a terhelt felett hosszú ideig függ Damokles kardjaként a büntetés gondolata, s már ezzel megbűnhődik. Böhm nagyon, sőt túlságosan megszenvedett, annyira, hogy a további szenvedést meg sem érdemli. Tíz hosszú éve nyomja, az elkövetett cselekmény rettenetes sulya, s azóta nem volt egy nyugodt napja, vagy éjszakája. Mikor pedig leütött a villám, a szenvedések újabb kálváriája következett. Betegen, megtörve, családját odahagyva kellett börtönbe mennie; elveszített mindent: állást, nyugdíjat, családot, becsületet, szabadságot.

Rossz embert festett le a kir. ügyész. Igen, rossz volt Böhm, akikhez jónak kellett volna lennie még bűn árán is: családjához, melytől mindent elvett, még a nem is őt illető biztositási kötvényeket is, az összes ingókat, az utolsó párnát, a kenyeret, hogy imádott bankjának önként és felhívás nélkül átadja. Rossz ember volt anyjához, feleségéhez, fiához. Nagyon rossz önmagához, mert az utolsó tíz év alatt minden gyanu nélkül százszor is megszökhethetett volna, rossz, amiért nem törődve a rettenetes konzekvenciákkal, mindent kétségbeejtő pontossággal beismer. Végül rossz volt védőjéhez, midőn az ügyészt megelőzve önmaga felett mondott vádbeszédet. Annyira rossz ember volt Böhm Adolf, hogy már nem is rossz ember, hanem jó bolond, aki önmagának a kir. ügyésze, sőt börtönnyitogatója is.

Ezután összegezi védő az enyhítő körülményeket; ezek: a teljes beismerés, büntetlen előélet, az ellenőrzés hiánya, az elmúlt tíz év, a betegség, az a körülmény, hogy a bankot felvirágoztatva, annak milliókat szerzett, állásának, nyugdíjának, pozíciójának elvesztése, igyekezete, hogy a kárt megtérítse, hosszú vizsgálati fogsága, melynek teljes beszámítását kéri.

Kérem: a tek. törvényszéket — fejezte be beszédét a védő — méltóztassék oly enyhe büntetést kiszabni, hogy a meghosszabbított előzetes letartóztatás bemutatásával a teljes büntetés kitöltöttnek legyen tekinthető.

A védőbeszéd erősen megkapta a hallgatókat. A jogi érvek mellett sok hely jutott az érzelmi szavaknak is. Szépen festette le a védő Böhm megtörtségét, teljes beismerését, egykori intézete iránti szeretetét, mikor pedig a családját érintő részhez jutott, a meghatottság csendessége szállott a teremre. Böhm Adolf pedig elf vette zsebkendőjét és sűrűn omló könnyeit törülte vele.

Konschitzky védője.

Tabakovics György dr., Konschitzky József védője kelt most fel az ügyvédek asztalánál. A védőbeszédet így kezdte:

Tekintetes kir. Törvényszék! Nem a védő ügyvéd subjektivitása, hanem az elfogulatlan megfigyelő higgadt ítélete nyilatkozik meg bennem, midőn azon meggyőződésemmek adok kifejezést, hogy ezen nagy büntető pernek legszánandóbb alakja az én védencem: Konschitzky József.

Szerencsétlen családi körülmények által teremtett még szerencsétlenebb vagyoni körülmények oly szabálytalanságok elkövetésére dobják oda őt vak eszközül, amely szabálytalanságokat csak vékony hajszál választja el a büntetendő cselekményektől. Elköveti a szabálytalanságokat anélkül, hogy ellenértéket nyerne azért, lebegvén felette csupán a lehetőség, hogy azokkal arányban nem álló büntetéssel fog kelleni egyszer bűnhődni. Ártatlansága érzetében a tárgya-

lás során merev tagadó álláspontra helyezkedik és megrendíti vele azt a rokonszenvet, melyet a részvét, mely csak áldozato látott benne, iránta megteremtett. Es végül megfosztatik a lehetőségtől, hogy védelmét az a védő terjeszthesse itt elő, ki e bünper minden folyamán át képviselte őt.

Engem, ki az utolsó estén vállaltam át védelmet, nem a saját képességeimbe vetett túlzott bizodalom, hanem egyedül az emberszere tet vezetett a védői asztalhoz, mely megakadályozni akarja, hogy védecem ellen súlyos vádak még súlyosabb érvei érvényesíthessenek itt anélkül, hogy a védelem ellenérvei felhangozzanak. Hiszem, hogy a reá mért súlyos csapásokat feltartani azok élet-nyhiteni, az érvek erejét meggyöngyíteni képes leszek. Nem támaszkodhatom ugyan az ékesszólás azon fegyvereire, melyekkel védecem érdekében előttem szolt védőtársam élt, de ez nem aggaszt, mert érzem, hogy a vád és védelem között a küzdelem nem az ékesszólás mezéjén, hanem a jogi érvelés szürke porondján lesz megküzdenő. Mellettem van a jog és a törvény és én azokra támaszkodom.

Védő ezután a vádpontokkal egyenként foglalkozik. Fejtegeti, hogy az első vádpont sikkasztással ideális halmazatban levő magánokirat hamisítás, büntetőjogi beszámítása már megszűnt, az okirathamisítás mint palástolási büncselekmény külön nem lévén büntethető, a sikkasztás pedig elévült. De ha megállapítható volna is, az okirathamisítás is elévült, mert csak az első fiktív tétel bevezetése állapíthatja azt meg, ami pedig 1892-ben történt. A későbbi átvezetések csak szabálytalanságot és nem büncselekményt képeznek. Tagadja védecem tudatos közreműködését és cáfoija Böhm erre vonatkozó előadását.

Állítja a második vádpontra nézve, hogy magánokirathamisítás nem forog fenn, különben is védecem vezérigazgatói utasításra eszközölte az inkriminált könyvi bevezetéseket s így felelősségre nem vonható. Felelősségrevonhatóság esetén is csak a kereskedelmi törvény intézkedései lehetnek irányadók, mert csak a mérleg hamisított meg.

A harmadik vádpontra nézve kétségbe vonja, hogy a csalás büntettének ismérvei fenforognának. Hivatkozik e tekintetben az ügyészség eredeti álláspontjára, mely csak szabálytalanságot állapított meg. A könyvelő különben is az értéktelen váltókat mint vagyont könyvelni köteles addig, míg azok leírására utasítást nem kap. De a vagyontként feltüntetett váltók értéktelenségét hatáskörében nem is sejtette.

Védecem mind ezekkel a cselekményekkel mitsem nyert, csak állását, embertársai tiszteletét veszítette. Feltehető-e, hogy az esetleges nagy büntetés kockázatát vállalja magára csak azért, hogy ő mitsem kapjon, tisztán egy másik érdekében. Hogy előleget kapjon, hogy vezérigazgatója váltót zsrájon neki, miket rendszeren törlesztett, ahhoz nem szükséges más büntetésül szegődnie. Hibéd-e, hogy büntetés volt a vezérigazgatónak, midőn a vezérigazgató utasítására bevezetett tételek mindegyikénél, melyek neki gyanusak voltak, megjegyezte, hogy azok a vezérigazgató utasítására bevezetettek be. — Ha büntetés, feltehető-e, hogy a szakértők szerint felette feltűnő és szokatlan „v. h. sz.” jelzéssel reáterelje az ellenőrző közegek figyelmét azokra a tételekre, melyek a vezérigazgató büncs manipulációt takartak?

Nem büncs védecem, csak gyenge volt, midőn a vezérigazgató utasítására bevezette a neki gyanus tételeket a könyvekbe, noha e tételek eredetét a „v. h. sz.” betűkkel megjelölte is. Hogy szállhatott volna szembe főnökével? Hogy a vezérigazgató utasításának esetleges helyessége esetén, a bizalmatlanság folytán állá rendüljön meg, ami az egyik szakértő véleménye, de emberi szempontok szerint is bekövetkezett volna. Mindez a büncs ellen beszél. Számos enyhítő körülményt hoz fel, noha a teljes felmentést kéri.

— Lehet, — így fejezi be a védő beszédét — hogy a tárgyalás során merev tagadásával védecem maga iránt kedvezőtlen hangulatot teremtett, de ha az esküdtbírósg igen, a tekintetes kir. törvényszék nem hangulatok alapján hozza meg ítéletét, hanem csak a törvényt veszi alapul és erre támaszkodom én is, midőn védecem teljes felmentését kérem.

— Védecem tehát, miszerint vé

dencemet az ellene emelt vádak és következményei terhe alól felmenteni, amennyiben pedig büncsége mégis megállapíthatnák, őt enyhe büntetéssel sújtani méltóztatnék.

A replikák.

Mesziényi Antal dr. kir. ügyész replikázott ezután a védők beszédeire. Vádját mind a két vádlottra nézve fenntartotta. Hosszasabban vitatta, hogy Konschitzky nem volt Böhm eszköze. Egyre zsarolta főnökét, és saját anyagi szükségleteinek kielégítésére, tudatosan segítette elő a sikkasztásokat. Ezt különben Böhm maga állította, kinek egész vallomása megfelelt az igazságnak.

Hosszu jogi diszkussziót kellene provokálnom, — ugymond — hogy a Czédly Károly dr. védőbeszédjében foglalt jogi érveket megcáfoljam, ez okból a védőbeszédnek csak három kardinális tételével foglalkozom. A védőbeszédnek egyik kardinális tétele abban csucosodik ki, hogy az ügyészség széttagolta Böhm Adolf büncselekményeit, nem vette fel azokat egységes cselekményeknek. Ezen állításának támogatására hivatkozott a védelem a m. kir. Kuria egyik ítéletére, mely szerint a hivatali sikkasztások esetén, bár több ízben nyul a hűtlen hivatalnok a hivatalos pénzekhez, cselekményét egységesnek kell venni. A kir. kuriának ezen ítélete nem vonatkozik a magánhivatali sikkasztásokra; az az ítélet köz és nem magán hivatalnok ügyében hozott btkv. 462. §-ba ütköző hivatali sikkasztás eseteire nézve. A jelen ügyben a II., III., V., VII. és VIII. ik vádpont esetében felvette az ügyészség a cselekmények folytatóság voltát, mert azok tényleg olyanok voltak, a többi vádpontban, melyek önálló büncselekmények gyanánt jelentkeztek a folytatóság felvételi jogi abszurdum lett volna.

A védőbeszéd második kardinális tétele, hogy magánokirathamisítás egyáltalán nem forog meg, mert nem állhat, mert a védőnek azon érve, hogy miután a Weisz Sándor, Weisz A. és társa, továbbá a Kintzig Géza-féle folyó számlák fiktívek voltak, így azokat a rajtuk kitüntetett egyénekkél, illet. a céggel szemben jog, ill. elve kötelezettség bizonyítására nem használhatták, áll, de ennek ellenkezőjét én nem állítottam; ámde nem az inkrimináltatik, hogy Böhm az említett, nem létező céggel, személyekkel szemben használta bizonyítási eszközü, hanem az, hogy a pénzügyi igazgatósága és felügyelő bizottságával szemben használta ilyenül.

A védőbeszéd harmadik kardinális tétele, hogy a btkv. 403. §-ának 2. pontja nem forog fenn, mert a kereskedelmi törvény 31. §-a értelmében a könyvek bizonyító erővel csak az esetben bírnak, ha a bevezetéstől számított 2—10 év alatt bizonyítékul használtatnak. A kereskedelmi törvény rendelkezései azonban a büntető törvény keretében csak annyiban nyernek alkalmazást, a mennyiben a büntető törvénykönyv rendelkezéseit nem alterálják. A könyvek bizonyító ereje nem a kereskedelmi, hanem a büntető törvénykönyv szempontjából bírálendő el. Mert ha a kereskedelmi törvény szabályai nyernének feltétlenül alkalmazást, úgy a kereskedelmi törvény azon intézkedésével, hogy a kereskedelmi könyvek adott körülmények között 10 évi bizonyító erővel bírnak, a büntető törvénykönyvnek az elévülésre vonatkozó rendelkezését megsemmisítenék, vagyis a kereskedelmi törvény a kereskedelmi könyvek bizonyító erejét 10 évben állapítván meg, a kereskedelmi könyv meghamisítása nem 5 év alatt, a mint ezt a btkv. 106. §-ának 4. pontja megállapítja, hanem 10 év alatt évülne el. Midőn tehát az bírálendő el, hogy a büntető törvénykönyv 403. §-ának 2. ik pontját alkalmazni kell-e, vagy lehet-e, csak az állapítandó meg, hogy az a könyv, mely meghamisított kereskedelmi könyv-e, s ha igen, olyan kereskedelmi könyv-e, melynek a kereskedelmi törvény feltételes biztosító erőt tulajdonít és az állapítandó meg, hogy a hamisítás elkövetésétől fogva 5 év eltelt-e, vagy sem? Ha eltelt, nem büntethető, ha nem teit el, büntetendő a hamisítás.

Ami ezek után Tabakovits György dr. védő ur álláspontját illeti, tévedésben van, midőn azt állítja, hogy a „Kapa utca 4. számú ház” főkönyvi számla körül elkövetett első hamisítás

után, mely 1892-ben történt, 1898-évig 5 év elteltén, a hamisítások elévülés okából nem büntethetők. Mert nem a „Kapa utca 4. sz. ház” féle számla meghamisítása miatt emelték a vád, hanem azért, mert 1898-ban az említett számla megzúrtathatása végett 1898., 1899. és 1902-ben a pénztári letét-számla, az átmeneti mérleg kamatszámja meghamisított. Böhm Adolf cselekményei 1902-ben derülvén ki, így ezen hamisításai tárgyában a büncvádi eljárás nem évült el. Nem fogadható el Tabakovits védő urnak azon állítása sem, hogy Konschitzky József öntudatlanul, Böhm vak eszközeként teljesítette a hamisításokat, mert Konschitzky szakképzett könyvvezető, ki nagyon jól tudja, hogy minden könyvvezetési tételnek okmányyszerű alappal kell bírnia. Konschitzky nagyon is öntudatosan hamisított. Es itt utalok Böhm tegnapi vallomására, melyben kételkedni okom nincs, vallomásának azon részére, mely szerint Konschitzky folyton zsarolta őt. Konschitzky két keze mindig rajta volt Böhm tarkán; jól tudta, hogy Böhm Adolf büncsösen manipulál, ennek tudatában zsarolta őt.

Következett a védők duplikája.

Czédly Károly dr., több pontra nézve válaszolt az ügyésznek, majd így folytatta: Ha a törvényszék Böhm Adolfot csak egy középtartamu szabadságvesztéssel sújtja, halálbüntetést szab rá. Felmutatja Fosgay István dr. és Schreiber Vilmos dr. orvosi bizonyítványát, melyek szerint a súlyosan beteg Böhmöt hosszabb fogóság megöli. Ide nem kell ékesszólás, — fejezi be a védő — itt megszűnik minden kétely. Itéljenek, — de nem ítéhetnek halálra!

Tabakovits György dr. röviden válaszolt az ügyésznek.

A vádlottak szót emelnek.

Elnök: Megkérdezi Böhmöt és Konschitzkyt, mit akarnak még előadni védelmükre azonkívül, amit védők elmondtak.

Böhm Adolf: A kiállott nagy izgalmak hatása alatt egészségi állapotom annyira rosszabbodott, hogy képtelen vagyok mindazt elmondani, amit szándékomban volt védelmemre előadni. Ezért röviden csak arra szorítkozom, hogy a csalás és magánokirathamisítás büntette alól teljes felmentést, a többi vádpontot illetőleg pedig a védő ur által felhozott, igen számos enyhítő körülmény tekintetbe vételével, bölcs belátásuk szerint enyhe ítéletet kérjek.

Konschitzky József nem kívánt semmit sem mondani.

Elnök ezzel déli tizenkét órakor a tárgyalást felfüggesztette a délutánig meghozandó ítélet kihirdetéséig.

Ítélethirdetés előtt.

Délután öt órára volt kiüzve az ítélethirdetés ideje s már négy órakor nagy közönség gyűlt össze azon a széles folyosón, mely az esküdtszéki terem előtt elhuzódik.

A közönség folyton szaporodott, úgy, hogy öt óra tájt már valóságos tolongás támadt, mikor a teremajtókat megnyitották. A tágas tárgyalási teremnek nemcsak minden padja, de minden állóhelye egy perc alatt zsúfolva lett. Méhkashoz hasonlított a nagyterem, de rögtön néma csend váltotta fel a zugást-bugást, mikor öt negyedórát várakozás után, este fél 7 órakor megnyílt a bíróság tanácskozó termének ajtaja és beléptek rajta Fábian Lajos táblabíró, Köller János és Földes János bírák, Nyisztor Sándor aljegyző.

Ettől kezdve minden szem arra az ajtóra tapad, melyen Böhmnek kell bejőnie. Előbb Konschitzky lép be, s elfogultan, izgatottan ül a vádlottak padjára. Mindjárt utána jön Böhm Adolf, akit börtönőr követ.

Böhm lesütött fővel halad a vádlott padjához és némi távolságban Konschitzkytól leül. Böhm nem nézett sem a közönségre, sem Konschitzkyre, hanem a bíróságra. Talán Fábian

Lajos elnök arcából akarta kioivasni, mi az ítélet.

Az elnök arca azonban változatlan. Ott játszott az ajkai körül az a megszokott ironikus mosoly, melytől úgy félnek a megrögzött bűnösök, s melytől bizalmat merítenek az alkalmi tolvajok. Böhm az elnököt nézte, szolgálatkészséggel várva a jelt, mikor fel kell állnia.

Az elnök különben maga is el volt kissé fogódva. Észre sem vette, hogy a bíróság részére fenntartott helyen, a tanúk padján, a hallgatóság néhány hölgy tagja telepedett le, akik a korláton belül már nem kaptak helyet. Fábrián elnök máskor az ilyen apró szabálytalanságokat is a legnagyobb erélyvel szokta tilalmazni, ma pedig úgy tett, mintha nem is látná.

— Kihirdetem az ítéletet — szólta azután, mikor már a bíróság elhelyezkedett.

Asszonyi rubasugós, lábdübörgés követte ezt a kijelentést, mert a közönség feállott. A mit a király nevében mond a bíró, azt állva kell meghallgatni.

Az ítélet.

— Ó Felsége a király nevében! — kezdte meg Fábrián elnök az ítélethirdetést.

Ezután elmondta az ítélet bevezető részének szükséges kellékeit. Hogy ki az elnök, kik a szavazók, ki az ügyész, a védő és a jegyző, hogy a vád tanácsnak, mely Böhmöt és Konschitzkyt vád alá helyezte, kik voltak a tagjai és mikor, mely napon volt a főtárgyalás.

A közönség azt hitte, hogy az elnök most már kimondja azt a néhány szót, mely miatt órákon át várakozott. De csalódott. Mert az elnök elősorolta, hogy milyen bűntettekben találta bűnösnek a bíróság Böhm Adolfot és Konschitzky Józsefet. Bűnösnek találta a sikkasztás, csalás és magánokirathamisítás bűntettében. Miután mindezt elmondta, befejezte a következő szavakkal:

... Következésképp ítélt.

De még mindig nem az ítélet jött. Az elnök specifikálta a vádpontokat és elősorolta, hogy az egyes vádpontoknál milyen bűntettben találták bűnösnek a vádlottakat.

Az első pontnál, a Weisz Sándor-féle folyószámla hamisításánál, Böhm Adolfot magánokirathamisítás bűntettében;

a második pontnál, a „Weisz A. és társa”-féle folyószámla hamisításánál, magánokirathamisítás bűntettében;

a harmadik vádpontnál, a Pollák Gyula-féle folyószámla hamisításért, magánokirathamisítás bűntettében;

a negyedik vádpontnál, a „Kintzig Géza”-féle folyószámla hamisításért, magánokirathamisítás bűntettében;

az ötödik vádpontnál, a letétbe helyezett részvények elsikkasztásáért, sikkasztás bűntettében a hatodik pontnál, a „Magyar Jenő”-féle folyószámla hamisításért, magánokirathamisítás bűntettében;

a hetedik vádpontnál, a „Kasza-utca 4. szám” című folyószámla hamisításért, Böhmöt és Konschitzkyt, mint tettes társakat, magánokirathamisítás bűntettében;

a nyolcadik vádpontnál, a mérleghamisításért, Böhmöt és Konschitzkyt magánokirathamisítás bűntettében;

és végül az utolsó vádpontnál, a behajthatatlan váltók vagyongépek történet feltüntetéséért Böhmöt és Konschitzkyt magánokirathamisítás bűntettében mondotta ki bűnösnek a bíróság.

Maga a rendelkező rész a következő:

A törvényszék Böhm Adolfot összbüntetésül három évi és hat hónapi fegy-

házra, öt évi hivatalvesztésre és politikai gyakorlatának elvesztésére, Konschitzky Józsefet pedig a 92. szakasz alkalmazása mellett egy évi börtönre ítélte, mely büntetésből Böhm Adolfnak a vizsgálati fogságból tíz hónap, Konschitzky Józsefnek hét nap beszámítottatik.

Mikor az ítélet azon részét sorolta fel az elnök, hogy mindkét vádlott az összes bűnügyi költségek viselésére köteleztetik: a hallgatóság egy része kíváncsisága ki levén elégitve, már eltávozott.

Az indoklás és felelkezés.

Fábrián Lajos dr. elnök előterjesztette azután az ítélet rendkívül hosszú indoklását.

Böhm részére enyhítő körülményként tudta be a törvényszék büntetlen előéletét, teljes, töredelmes beismerését és megbánását, az ellenérzés hiányát, s azon körülményt, hogy a hiányt fedezni igyekezett; súlyosbító körülményül szolgált a hosszú idő, mely alatt a cselekményt folytatta s az intézet nagy kára. Nem vehette fel enyhítő körülményül a védelem által felsoroltak közül a vádlott betegségét s a hosszú időt mely alatt tettét elkövette, sőt utóbbi súlyosbításként tudódott be.

Konschitzkyt illetőleg enyhítő körülményül vétetett büntetlen előlete, a hivatalban alárendelt, a közéletben tevénytelen volt, mely utóbbiakat acnyira beszámított a törvényszék, hogy a 92. szakaszt alkalmazta. Konschitzky ama állítását, hogy a hamis tételeket öntudatlanul vezetett be, nem fogadta el a törvényszék. Ezt az állítást, a minden igazat valló Böhm is megcáfolta.

A 7-ik sikkasztási tételt, melyre nézve az ügyész elejtette a vádat, s csak az intézet képviselője, mint pótmagánvádló tartotta fenn, a törvényszék elévültnek mondta ki.

Meszélyi Antal dr. kir. ügyész: Mind a két vádlottat illető ítélet ellen súlyosbításért felelkezett.

Böhm Adolf: A magánokirathamisítás bűntette alóli felmentését kéri, a büntetés mérvének enyhítését, vizsgálati fogságának teljes beszámítását.

Konschitzky József: Felmentését, illetve az ítélet enyhítését kéri.

Csedly Károly dr. védő: Böhméhez hasonló felelkezést jelent be, s megemlíti, hogy felelbez azért is, mert a törvényszék több mint egy rendbeli sikkasztást állapít meg, s mert az enyhítő 92. szakaszt nem alkalmazta.

Tabakovits György dr. védő: Felmentésért, esetleg enyhítésért felelkez.

Csedly Károly dr. Kéri az elnököt, engedje meg, hogy védencével néhány percig négyszemközt beszélhessen.

Elnök ezt megengedte.

A védő és Böhm erre az esküdtek írásban álló padjaihoz vonultak, s rövid ideig tanácskoztak. Böhm végül olyan mezdulást tett kezével, mintha semmi kívánni valója sem lenne.

Böhmöt ezután visszavitte a fegyházor a cellájába. A büntetés súlyos volta s vagyontalansága miatt nem helyezték szabadiábra. Konschitzky a pár végleges eldőtéig szabadiában marad.

TANÜGY.

(—) Wlassics bucsuja a középiskoláktól. A távozó miniszter bucsuzó levelet intézett az aradi középiskolák igazgatóihoz, melyben köszönetét fejezi ki a támogatásért, melyből erőt és kitartást merített a nemzeti művelődés érdekében kifejtett munkásságához. Hangsúlyozza Wlassics, hogy az elért sikereket nem csupán a nemzet áldozatkészségének, hanem a magyar tanári és tanítói kar támogatásának köszönheti.

(—) Az Aradvidéki Tanítóegylet marosmenti fiókköre november hó 12-én, délelőtt 10 órakor Gyulicán, az állami iskolában tartja rendes ülést az ülést a következő tárgysorozattal: 1. Történelem tanítás az V. és VI. osztályban. Tanítja Papp László áll. tanító. 2. Az ifjusági és leányifjusági egyesületekről. Felolvassa Hoffmann Emil. 3. Ismétvénnyek 4. Tisztujtás.

Egyről-másról.

(A parlamenti palotából. — Két kegyelmes asszony. — A festett haj. — A Király Színház. — Fedák és Beöthy. — Veszedelem.)

Írta: Lux Terka.

Budapest, november 7.

Csak az isten tudja hanyadszor ismétlődnek meg a nyár óta az új miniszterelnökök debutjai. Tegnapelőtt is egy ilyen reprisere jött össze Budapest színe-java a márvány falu palotába. Kegyelmes, méltóságos és csupa nagyságos asszonyok és urak élvezték azt a ritka szerencsét, hogy úgy az érdekes új miniszterelnököt, mint szép feleségét színről-színre láthatták a nevezetes alkalom idején, még pedig minden idegizgató incidensek nélkül. A szép száll Tisza István jött, beszélt, amit vagy hallottak, vagy nem hallottak, az egyre megy, azután hazament megebédelni és ismét elment egy másik házba mutatni be magát: a főrendek közé. A nem főrendek házában meg sem kérdezi, kellek-e nektek, csak bejött, haza jött és azt mondta: itt maradok. Gondolai meg azt gondolta: itt akarok maradni...

És mi asszonyok valamennyien a fekete ruhás Tisza Istvánnét néztük ezalatt és arra gondoltunk: hogy szeretheti ez az asszony azt az embert!... Azt az embert... Hogy ez mit jelent, azt csak mi asszonyok tudjuk igazán. Azt az embert, aki őszinte a kegyetlenségig, a meggondolatlanságig, aki megy a maga útján eltántoríthatatlanul, okos, hideg szemével mindig csak előre néz s minden akadályt egyedül győz le, szolgál és barátok nélkül.

És néztük, a fekete ruhás kegyelmes asszonyt. Csak mi asszonyok tudjuk hogy miért. A szegény lenézett asszonyok, akik rámosolygunk minden kis fűszálra, de a mosolyunkon keresztül könnyei szemünkben nézünk a nap fele. A nap felé, a mely büszke és tiszta s egyedül járja meg saját nagy útját. És mi asszonyok, akik nem értünk a politikához s a legnagyobb politikában is csak a nagyszabású embert keressük, s bár a hárakért öpp oly szívesen meghajunk mint a boldogságunkért, azon a szerdai debuton nem igen láttunk egyebet, mint Tisza Istvánné szőke fejét. Jól tette Tisza, hogy elhozta feleségét...

Egy másik szép szőke kegyelmes asszony is volt még ott, a Wlassics felesége. Annak a miniszternek felesége, akit legjobban és okkal sajnálnak a távozó miniszterek között. Eötvös óta nem volt ilyen miniszterünk. És a tiszteletteljes szeretetet átlántálták a derék exminiszter feleségére is, de azért nem egy fantasztikus kalapu nagyságos asszony sugta oda a szomszédjának:

— Kitűnő festéke lehet Wlassicsnének!

— Festéke?...

— Na igen, hajfestéke. Hisz csak tudja, hogy az ura kívánságára festi szőkére a haját? Pompás festék!...

— Az csak festék, — mondja a szomszédné, de nézze meg Márkus Emmát!

Nézik is ezt az eleven csodát, a ki bájosabb mint valaha. Csupa sugárzó ifjuság, szépség, ifjaob és szebb, mint a leánya, ifjabb és szebb mindenkinél és azt mondják — boldog, nagyon boldog. Egy asszony, akinek más Istene van, mint a többieknek!...

Nos és hogy mit csinál a Király Színház?

Valószínűleg kíváncsiak önök rá, nemde? Hogyne, mikor itt Budapesten nem is Király, de halál-színháznak nevezik; tüé-színháznak, vagy morfin színháznak s az ég tudja még minek nem! Nos, nos, hát ebbe a halál-színházba ömleni fog a nép. Nem azért, mintha az emberek nem szeretnék az életüket, ellenkezőleg, mert nagyon szeretik: az életet. A nem egészséges, de izgatott perverz életet. S ha már az előadás, a darab, a színészek nem nyújtanak ilyesmit, nyújtson maga az épület.

És a szegény Fedák Sári nem is gondolja, micsoda riválisa lesz neki az a téglá, kő és vas alkotmány. Hiába öltözik majd a leggőrgőbb és legátlátszóbb fátyol felhőbe, az embereket nem az a ruha fogja izgatni, hanem az örök pánik lehetőségének izgalma. S hiába lejtí majd a legsnajádabb táncokat, hiába éneklí a leg vénuszibb dalokat, a közönség lelke abban a színházban csak egy primadonna iránt lesz fogékony: ő nagysága a Pánik-primadonna iránt.

És Beöthy László teljes lelki nyugalommal dörzsölheti majd kezeit a tele kassza mellett. Ilyet produkáljon egy másik színház! Erről pedig jobb nem beszélni. Mert ha Beöthy László nagyon kötné magát ehhez a produkcióhoz, talán a többi színházak is utána tudnák csinálni.

Ezért persze, senki se essék kétségbe, mert sorsát senki el nem kerülheti. Szeretném tudni, a templomban nem épp ugy fejre szakadhat a csillár, mint a színházban? Vagy nem agyonüthet egy szent zászló? Sőt még a vilám is épp ugy agyon sujthat, mint a Vig-színházban a „Csoda gyermek” előadásán.

A politika eseményei.

(Kibontakozás a válságból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 7.

(Kossuth beszéde.) Az a beszéd, melyben Kossuth Ferenc ma a miniszterelnök programját kritizálta, — mint budapesti tudósítónk jelenti — a szabadelvű pártban elég jó hatást tett. Nagyobb és erősebb kirohanást vártak Kossuthtól, mint a mennyit ma a képviselőházban produkált.

Az ellenzék azonban nincs megelégedve a pártvezérrel. Az ellenzékben ugyanis ez idő szerint sokkal több haragra kész elem van Budapesten, mint békés irányzatú, mert a párttagok nagyrészt vidéken tartózkodnak. A függetlenségi pártkörben ezért tárgyalták ma izgatottan Kossuth beszédét.

Jelenleg olyan fönt a hangulat, hogy csaknem lehetetlen tovább vinni az ellenzéknek a harcot. Most már egyedül abban reménykedik az ellenzék, hogy a szabadelvű pártban újabb nézeteltérések merülhetnek föl, a mi a szenvedélyeket ismét felkavarhatja.

(A kormány programja — klerikális.) Ezt a nevezetes fölfedezést tette ma a Szederkényi-frakció, a mely több néppárti és párton kívüli képviselővel egyesülve értekezletet tartott. Kimondották, hogy a Tisza-kabinet ellen tovább folytatják a harcot és attól nem állanak el, míg csak az utolsó emberük is ki nem dől.

Ezt a harcias állásfoglalást a maroknyi párt azzal a klasszikus kijelentéssel indokolja, hogy küzdeni kell, késhegyig a kormány ellen, mert Tiszának klerikális a programja s annyira ultramontán, hogy

azon az alapon Magyarországot tovább fejleszteni nem lehet.

Értsük meg jól: Szederkényiek mondják ezt, Szederkényiek és a néppárti urak, a kikre tulzott erőltetéssel sem lehet rájuk fogni, hogy a kleri ális irányzatot és az ultramontánizmust valami nagyon gyűlölnék.

Kell-e ennél bolondabb szatira?

(Bécsi hangulatok.) Ma egy bécsi tudósítás érkezett, mely a következőket mondja: Itthoni politikai és udvari körökben nagy várakozásokkal néznek Tisza István szereplése elé. És a hangulat olyan, hogy általában a várakozásokban nem csalódtak. El voltak arra készülve, hogy az ellenzék nehézségeket fog gördíteni. Tisza első szereplése elé, de már magát azt a tényt is, hogy az obstruálók száma megcsappant, nagy győzelemnek tekintik.

Különösen megelégedéssel fogadták az első üléseken történeteket, Tiszának erélyes és snájdig viselkedését. Katonai vezetőkörökben egészen biztosan számítanak arra, hogy egy hónap, legkésőbb hat hét múlva lesznek ujoncok. A szabadelvű párt katonai programját egyáltalán nem tekintik olyan nagy árnak ezért a győzelemért, különösen miután Tiszának sikerült a király módosításait keresztülvinni.

A rendes, nyugodt parlamenti állapot visszaállítására már a legközelebbi jövőben számítanak, miután az obstrukcióban már csak a néppárt tartja a lelket. A néppárt viselkedése különben udvari és a trónörökshöz közelálló körökben, nagy visszatetszést keltett.

Egy hírlapírónak alkalmá volt Ferenc Ferdinánd trónörökshöz közeálló egyik udvari emberrel beszélnie.

— Hogy fogadják ő fensége Ferenc Ferdinánd körében a néppárt obstrukcióját? — kérdezte tőle.

Zichy Jánoséknak ez a fellépése nagy meglepetést és mondhatom, kínos meglepetést keltett, — hangzott a válasz. — Igen jól tudjuk, hogy a felség Tiszára és az ő sikerére erősen számít, nem szabadna tehát ennek a kísérletnek a sikerét is kockára tenni.

— Nem figyelmeztették-e gróf Zichy Jánost eljárásának helytelenségére?

— Erre egyenesen nem felelhetek, de azt mondhatom önnek, hogy a gróf már talán a legközelebbi napokban meg fogja tenni a lépéseket, hogy pártját észretéritse. Azt hiszem nem okára érdekes híreket fog hallani a néppártból. Ha az obstrukció még tán egy hétig folytatódik, Zichy okvetlenül felveti a pártkérdést. Azt hiszem, ezzel az utolsó nehézség is el lesz gördítve Tisza útjából.

(Két új államtitkár.) Budapesti tudósítónk jelenti: A hivatalos lap legközelebbi száma két államtitkári kinevezést fog közléni. Az egyik Serényi Béla gróf kereskedelemügyi, a másik Makfalvay Géza orsz. képviselő földművelésügyi államtitkár kinevezése lesz.

MULATSÁGOK.

(=) Kereskedő ifjak mulatsága. Sikertült mulatságot rendeztek az aradi kereskedő ifjak ma este a Központi szálló nagytermében. Ez az első mulatsága volt a szezonnak, amely ezzel kedvezően indult meg. A vidám hangulatban, kedélyesen lefolyt mulatság sikeréért Baumann Rudolf főrendező és a vezetése alatt működő

buzgó rendezőségét illeti az elismerés. A mulatságon megjelent Tedeschi Viktor, az Aradi Kereskedők Köre elnöke, a kör több vezető emberével. A mulatság zenéjét Gyurkovits András bandája adta. Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Ujvárosy Mártonné, Poppé Albertné, Muszka Józsefné, Tóth Lajosné, Knieszer Vilmosné, Csery Károlyné, Ötvös Mórné, Baumann Jánosné (Kétegyháza), Jakobovits Józsefné, Grünstein Dávidné, Krebsz Károlyné, Gartner Józsefné, Bácskay Józsefné, Kovács Jánosné, Finger Adolfné, Wolcz Józsefné, Glück Aronné, Wertheim Józsefné, Kenderesi Lászlóné, özv. Téger Józsefné, Puskel Jánosné, Albacher Lajosné, Héder Andreanné, Bartl Károlyné, Stéger Istvánné, Kontós Jánosné, Trebits Jakabné, Szabó Sándorné, Rutkay Lajosné, Bauer Béláné, Weisz Roza, Papp Istvánné, Szimán Ignácné.

Leányok: Krebsz Mariska, Pontos Irma, Szimán Ilonka, Cseri Irénke, Finger nővérek, Jakobovics Rozika, Altacher Erzsike, Tauber Etelka, Weisz Mariska, Teeger Margit, Pundik Ilonka, Stéger Steffike, Trebits Margit, Werber Lujza, Ötvös Veronka, Bartel Olga, Héder Mariska, Toth Matild, Muszka Mariska, Wolf Irén, Wolcz Irén, Halota Margit Kovács Irén, Kenderesy Mariska, Pfinger Irén, Rutkay Etelka, Weisz Etelka, Bácskai Juliska, Popé Aranka, Glück Jolán, Knieszer Katica, Ujvárosy József, Papp Aranka, Román Mariska, Bauer Paula, Szabó Jozsefa, Krebsz Malvinka, Alschill Annuska, Kónn Gizi.

(=) A mérnökök estélye. Az aradi mérnök-és építész egyesület ma estélyt tartott a Kassvendéglő külön termében. Az estélyen pompás volt a hangulat, melyet még emelt egy meglepetés. Megjelent a társaságban Gaskó Béla mív. segédítkár, ki nemrégiben távozott Aradról. Gaskót, mint az egyesület közkedvelt tarokkmesterét nagy örömmel fogadták.

Vágány nélküli villamos.

(Új közlekedési terv Aradon.)

Arad, november 7.

A közuti vasutközlekedés ügyében új terv az, melyet ma egy fővárosi vállalkozó küldött be hozzánk, kinek e kissé utopistikus tervvel komoly szándékai vannak Aradon.

A vágány nélküli villamosról van szó, mely — ugymond a cikk beküldője — a közel jövő forgalmának lebonyolításában nagy mértékben számottevő faktor lesz. Ezt annál is inkább állíthatom, mert Németországnak már számos helyén a közlekedés ily rendszerrel bonyolítatik le és pedig a legnagyobb sikerrel és a közönség legnagyobb megelégedésére.

Ezen vonat már azért is magára vont a világ figyelmét, mert vágány hozzá egyáltalán nem kell s így finánciális és technikai okokból oly előnyös hogy e vonatok eddig még oly utirányokon is kifizetődnek, a hol vágányos vonat pénzügyi szempontból egyáltalán nem lenne alkalmazható, avagy helyszüke miatt lehetlen volna ilyent építeni. Tekintve már most, hogy Arad általában jól rendezett utakkal bír, ennél fogva mi sem volna könnyebb, mint egy ilyen vágány nélküli vonatot létesíteni, ami annál kevésbé igényelne nagy befektetést, mert az egész berendezés csupán a villamos sodronyvezeték és megfelelő mennyiségű kocskból állana.

Az ily közlekedési eszközzel berendezkedve, módunkban áll a szükséghez képest vonalhálózatot létesíteni. A fővonal a vasuttól az Andrassy-tér, Szabadság-tér, Halász utcán át az ujaradi átkelési révig, vagy esetleg a vashidig húzódnék; az egyik mellékvonal a Minorita-templomból a Weitzer János-utcán, Kossuth Lajos-utcán át folytatólag a köztemetőig, míg a másik mellékvonal a Minorita-templomtól Deák Ferenc-utcán, Kápolna-utcán át a Csálai erdőig vonulna.

Az egyes vonalakat tekintve, az egyiknek a pályaudvartól a főuton, balra a házioroszlán tén a Vörösmarty-utcán, Szabadság-téren, Asz-

talos Sándor-utcán, Halász-utcán át az ujaradi átkeelési révig kellene húzódnia.

A Szentháromság-szobor—köztemetői vonal igen alkalmas volna arra, hogy az általa frequentált vonal mentén, sőt az egész városrészbe új életet öntsön és ezzel az egész vidék fejlődését elősegítse. Első sorban a közbűgőhid volna e vidék kiemelkedő pontja és bizonyos, hogy az érdekelt közönség örömmel venné ez olcsó közlekedési eszközt igénybe. Nem kis hasznát látnák e vonalnak a huszárlaktanyák és a környékbeli lakosok.

Vegyük végre a harmadik vonalat. E vonal szintén alkalmas volna a távolabb eső városrészeket a központhoz közelebb hozni. A téli hónapokban a kocsik csak a Fejsze-utca végéig, illetőleg az alsó temetőig közlekedhetnek, míg a nyári hónapokban egészen a Csálai-erdőig lehetne e vonatokat meghosszabbítani. Ezen vidék is sokat nyerne ezzel, mert az érszébetvárosban lakóknak nagy kényelmére szolgálna, a midőn a városba igyekeznek s e mellett e vonal mentén lakó számos hivatalnok hivatalába sokkal egyszerűbben, könnyebben juthatna, míg jelenleg megfelelő közlekedési eszköz hiányában kénytelen lévén hosszú útját hivataláig gyalog megtenni.

A Csálai erdőbe szolgáló vonatot pedig nyáron a kiránduló közönség megfizethetetlennek tartaná.

Az egész vállalat még nagyobb szolgáltatást tehetne a közönségnek, ha az átszállási rendszert is meghonosítanók. 20 fillérért ugyanis oly jegyet adhatna a vállalat, a mely az egyik vonalról a másikra való átszállást is lehetővé tenné. Ily jeggyel egyszerű átszállás mellett a pályaudvarról például a közbűgőhidig, vagy a Deák Ferenc-utcán át, egész az alsó temetőig lehetne utazni.

Mulasztást követnék el, ha nem hangsúlyoznám, hogy a járművek technika és izlés szempontjából a legmesszebbmenő igényeket is kielégítenék. Valóságos disze lenne ez a városnak és a megforduló idegen előtt azt benyomást keltené, hogy óriási léptekben előrehaladó városban van.

Amennyiben e tervem kedvező fogadtatásban részesülne Aradon, úgy a további lépéseket az elmunkálatok és finánciális szempontokra nézve rögtön megtenném, mely lépések kétségkívül sikerrel fognak járni.

Rudas Samu.

A miniszterelnök Aradhoz.

(Az új kabinet bemutatkozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

A lemondott miniszterek bucsuzó levelei után most az új kabinet bemutatkozása következik. A törvényhatóságokhoz Tisza István gróf leiratot intézett, a melyben tudatja a maga és kabinetje tagjainak kineveztetését.

Aradvármegyéhez ma érkezett meg a miniszterelnök levele, melynek szövege a következő:

O császári és apostoli királyi felsége, gróf Khuen-Héderváry Károly vai. belső titkos tanácsos urnak és hivatali elődömnek miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében, folyó évi november hó 8-án kelt legfelsőbb kézírattal engem magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napról kelt legfelsőbb elhatározásával Lukács László urat pénzügyi, Plóss Sándor urat igazságügyi miniszterévé legkegyelmesebben újlag kinevezni, illetőleg ezen eddig is viselt állásukban megerősíteni, továbbá Hieronymi

Károly országgyűlési képviselő urat kereskedelemügyi, Cseh Ervin képviselő urat horvát-szlavon-dalmátországi tárcanélküli, Berzeviczy Albert országgyűlési képviselő urat vallás- és közoktatásügyi, Tallián Béla országgyűlési képviselő urat földmivélségi és Nyíry Sándor cs. és kir. vezérőrnagy urat honvédelmi miniszterévé legkegyelmesebben kinevezni, engem pedig egyidejűleg a belügyminiszterium vezetésével, valamint a legmagasabb személyi körüli miniszterium ideiglenes vezetésével legkegyelmesebben megbízni méltóztatott.

Midőn erről a törvényhatóságot új állomásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyuttal azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint miniszter-társaimat legkegyelmesebb Urunk O Felsége bizalma által elének tűzött feladatainak megoldásában törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélyvel támogatni fog.

Budapest, 1908. november hó 4.

Tisza.

A kisasszony mulat

(Egy uri leány regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Egy uri kisasszony szokatlan kalandja képezi pár nap óta közbeszéd tárgyát Szegeden. A kisasszony már meglehetősen nagyocská és elég csinos. Az utóbbi hetekben a formás leánynak egész kísérete alkult az utcán és a tapasztalatlan gyermek ahelyett, hogy az utcán bemutakozó lovagokat annak rendje és módja szerint elutasította volna, hálásan és büszkén fogadta az ismeretség kötésének ezt a lehetetlen formáját. Néha két-három gavallér kísérte haza a kapuig, de egy legalábbakadt mindig. A leány napjában sokszor talált ürügyet, hogy ezért vagy azért ki kell mennie a városba. Ha otthon volt: egész nap az ablakban könyökölt és mosolyogva fogadta az élénk fencterpromenádet.

Természetes, hogy a leány anyja nem jó szemmel nézte a dolgok ilyen fejlődését és a mikor látta, hogy már a soknál is több, amit a tapasztalatlan leány megenged magának, erélyes in'ezkedéssel vetett véget a regény első fejezetének. Meglehet, hogy szülői jogánál fogva tán el is páhoita a kisasszonyt: ez azonban semmiesetre sem lehetett ok arra, hogy a kisasszony tervbe vegye a szülői házától való különválást.

Az történt ugyanis, hogy a kis hölgy szíve eltelt gyerekes keserűséggel. Szörnyen önállónak érezte magát és nem tudta belátni, hogy mi joga van tiltja meg anyja azt, amit a nóta szerint a virágnak megtiltani abszolúte lehetetlen? Fájt neki az is, hogy szülei kislányos, egyszerű ruhában járatták, holott ő nagy tolias kalapra vágyott a gyerekes capuchon heiyett; modern szabásu, bő ujjú kabátot óhajtott, hogy ő is olyan legyen, mint azok az elegáns hölgyek, akik után megfordul az egész korzó.

Azt cselekedte, hogy beállt egy kézimunka üzletbe himzónőnek, persze szülei tudta nélkül. Azért vállalta a regényes természete folytán egyébként lusta kis hölgy ezt a munkát, hogy ott pénzt keresve, kielégítse páváskodó passzióit. Csináltatott is divatos ruhát, vásárolt szecessziós kalapot: sőt keményített gallért és kézelet viselt, mint valami jukkeres grófkisasszony. Persze, ezeket kosztümöket rejteit helyen tartotta és titokban öltötte magára, hódító sétái előtt.

Szüleinek feltűnt, hogy a lány egész délelőtt és délután távol van; kérdezősködésükre

azt a magyarázatot nyerték, hogy valami meglepetést készít leányuk, amivel meg akarja örvendeztetni őket. Az eltitkolt meglepetést készít leányuk, amivel meg akarja örvendeztetni őket. Az eltitkolt meglepetés meg is történt, de kevésbé örvendetes formában.

A leány tegnapelőtt reggel ismét elment hazulról és csak ma reggel hat órakor tért haza dult arccal, de azért nagyon jókedvűen. Szülei kétségbe voltak esve, mert nem tudták bova lenni a szégyentől. A leány pár percig időzött otthon, aztán tovább illant.

Az elsomorodott szülők a délelőtti folyamán értesültek egy ismerősüktől, hogy leányuk több mulatós fiatalember társaságában tegnap este a színház egyik páholyából élvezte végig Molière vigjátékát. A színház után persze nem tért haza a gardedám nélkül férfitársaságban szórakozó, amerikai szellemű kisasszony, hanem hajnalig lumpolt.

A szülők kénytelenek voltak a rendőrségen jelentést tenni az esetről, azzal a kívánsággal, hogy kerítsék elő lejtőre került gyermeküket és hozzák haza a szülői házhoz, ahol mindent megbocsátanak neki.

Délután fél ötkor értesítette a szomorodott szívű szülőket Koczor János tb. főkapitány arról, hogy a leányt megtalálták és hogy hivatalos helyiségében van, ahol átvehetik. A leányért az anyja ment el, hogy anyai szívével könnyebben megtérítse gyermekét. Azonban keservesen csalódott, mert a bűnbánó Magdolna helyett egy fellázadt furiát talált, aki dühösen kiáltozva tiltakozott a hazatérés ellen.

— Nem! Én nem akarok hazamenni! Én megkeresem az üzletben a kenyeremet és úgy élek, ahogy akarok!

Koczor főkapitány megkísérelte megmagyarázni, hogy aki még nem nagykoru, a fölött teljes joggal rendelkeznek a szülők és hogy a szülők csak javát akarják. Az okos szó azonban nem fogott a felingerült leányon, úgy, hogy a leány anyja arra kérte a főkapitányt, hogy vezettesse haza rendőrrrel a leányt.

Ez megis történt. A rendőr karonfogta a kisasszonyt, aki a városi széképület folyosóján dühösen sikoltozva vonszoltatta magát a rendőrrrel. Így vonultak végig az egész városon, a kisasszony szüleinek lakásáig, ahol a kalandos leány dacosan várja most a további fejleményeket.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Görög rabszolga, operetta. Este: Ejjeli menedékhely, dráma. (Páratlan bérlet.) Hétfő: Ejjeli menedékhely, dráma. (Páros bérlet.)

Kedd: Troubadour, opera. (Páratlan bérlet.) Szerda: Bob herceg, operetta. (Páros bérlet.) Csütörtök: Fedóra, színmű. Hegyesi Mari vendégfelleléptével. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Denise, színmű. Hegyesi Mari vendégfelleléptével. (Páros bérlet.)

Szombat: Stuart Mária, tragédia. Hegyesi Mari vendégfelleléptével. (Páratlan bérlet.)

* A színházi hét. Események dolgában a jövő színházi hét se marad mögötte az eddigieknek, Műsoron van Gorkij szenzációs drámája az Ejjeli menedékhely, melyet a nyár óta nem adtak, továbbá Verdi örökbecsű operája a Troubadour, melynek Leonora szerepében Zilahyné S. Vilma asszony először fog bemutatkozni az aradi közönségnek. Szerdán Bob herceg megy, Hegyesi Mari pedig csütörtökön kezdi meg folytatolagos vendégfellelépteit Sardou nagyhatásu, mesteri drámájában a Fedorában. Pénteken és szombaton Denise és Stuart Mária Schiller történelmi drámája megy, a címszerepben szintén Hegyesi Máriával. Vasárnap délután a Görög rabszolgát adják.

* A pesti nők *Lehár* Ferenc a „Drótostót” szerzőjének egyik új darabját a *Pesti nők* című operettet nagy sikerrel mellett adták elő Budapesten. Ez arra indította *Zilahy* igazgatót hogy a darabot az aradiak részére is megszeresse. A napokban az igazgató kedvező választ kapott s így legközelebb az új operette városunkban is színre fog kerülni.

* Grünfeld Alfréd a legnagyobb élő zongoraművész e hó 15-én d. u. 5 órakor hangversenyez a Fehér Kereszt nagytermében. Mikor Grünfeld játszik, nem adhat számot magának a hallgató, hogy mi történik, csak mint egy álomban elszabadult szellemek játékát véli hallani. Mesésak sext, terc és oktáv futamai, melyeket vilám gyorsassággal játszik, pianói utolérhetetlenek. A zenei ingenium, a szenvedélyes temperamentum, a szerencsés naivitas, értelem, izlés, természetes erő, művészi finomság egyesül nála az utolérhetetlenül fejlett technikával. A művészi izléssel rendezett hangverseny jegyeit Révész Nándor cég árusítja, ahol az előjegyzések is kiválthatók.

* Az opera vadászkiert négyese. Ritka műveltségben lesz részük folyó hó 22-én vasárnap délután 5 órakor azoknak, kik *Lucini Giovanni*, a híres olasz baritonista hangversenyét meghallgatják. Mint értesülünk, e hangverseny keretében a magy. kir. Operaház ismert vadászkiert négyesét is előadják és pedig Weidl, Horovitz, Klement és Zimmermann tanárok közreműködésével. Jegyek Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók, a ki a hangversenyt rendezi. A műsor a következő:

1. Leoncavallo, „Bajazzo” Prolog.
2. Bizet, „Carmen” Ballada.
3. Verdi, „Ballo in Maschera” Román.
4. Verdi, „E-nani” Aria a Sirbolt jelenetéből.
5. Donizetti, „Kegyenencó” Román.
6. Donizetti, „Szerelmi varázsital” Román.
7. A m. kir. operaház vadászkiert négyese. Weidl, Horovitz, Klement és Zimmermann tanárok közreműködésével.

Szelléné a vádlottak padján.

(A megsértett bíróság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az aradi ügyészégi fogház legérdekesebb lakója, *Szelléné Fischer Margit* tegnap egy érdekes bűnperben szerepelt mint vádlott, bár a tárgyaláson nem volt jelen, hanem helyette védője, *Szabó Károly* ügyvéd jelent meg.

A bűnper a törvényszék felelősségi tanácsát foglalkoztatta, s az ítélet elég érdekes, mert *Szelléné* felmentésével végződött.

Még abban az időben, mikor *Szelle József* ügyvéd csödbe került, 1901 évi május 21-én *Szelléné* egy kérvényt adott az aradi csödbíróság csödválasztmányához. Ebben oly kifejezéseket használt, melyek a csödválasztmányra nézve sértők voltak.

A többek közt ezeket találta a csödválasztmány magára nézve sértőnek:

„Ilyen igazságtalanság és törvénytelenység eddig még nem eszt meg.”

„Másik sarkalatos hibája a csödtörvénynek, hogy a csödtől elrendelő végzés ellen nem lehet a Kuriához felelősségi, mert akkor ez a gyermekkorhoz illő határozat már régen visszazármazott volna abba a sötétségbe, amelyből eredt.”

Miatt aztán hatóság elleni kihágás címen megindult a büntető eljárás *Szelléné* ellen. Az első bíróság, *Révay Kálmán* büntető aljársbíró, *tíz napi fogháza*ra átváltoztatható kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte *Szelléné*t. Ez a büntetés ritkaság, mert ez a maximum.

Az elsőfoku bíróság ítélete ellen a törvényszékhez felelősségi *Szelléné* és védője. A törvényszék döntés előtt *Szelléné* kihallgatását rendelte el arra nézve, hogy ő írta-e a kérvényt, vagy ő írta-e alá?

Szelléné a következő választ adta:

— A kérvényt én nem írtam. Lehet hogy én írtam alá, de erre határozottan nem emlé-

kezem. Azonban ha alá írtam is, nem emlékezem, hogy elolvastam volna, vagy hogy tudtam volna a sértő kifejezésekről. Akkoriban sok szenvedésen mentem keresztül, sok mindenféle kérvényt írtam alá.

Mikor ez a pótlás megtörtént, visszakerült az ügy a felelősségi tanácshoz.

Érdekes, hogy a tanács ugyanazon tagokból állott, akik *Szelléné* letartóztatását is elrendelték.

A bíróság tegnapi ülésén felmentette *Szelléné*t a vád és következményei alól. A felmentő ítélet indokul szolgál, hogy a csödválasztmány nem tekinthető hatóságnak, viszont a vádott tagadásával szemben nem nyert beigazolást az, hogy a kérvényt tényleg ő írta, vagy aláírta.

A főispán lemondásának hite.

(Beszélgetés Urbán Ivánnal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Egy budapesti lap mai száma azt a hírt közli, hogy négy főispán, akiket még *Szell Kálmán Apponyi* személyes hívei közül nevezett ki, megválnak állásától. A többek között *Urbán Iván* aradmegyei főispán lemondásának hírét reprodukálja, megjegyezvén, hogy „a hír a szabadelvű pártkörben ma este nem nyert megerősítést”.

Erre nézve az *Aradi Közlöny* egy munkatársa ma felkereste *Urbán Iván* főispánt, a ki a leghatározottabban kijelentette, hogy a lemondásáról szóló hír valótlan.

Ezzel együtt tudósítónk kérdést intézett a főispánhoz egy másik lap hírére vonatkozólag is, a mely szerint *Tisza István* gróf miniszterelnök az összes főispánokat három csoportban Budapestre kéréte, hogy velük megismerkedjék. A főispán erre a közlésre a következőket mondta:

— Épen ma kaptam a miniszterelnökség elnöki osztályának a levelét, a mely föl hív, hogy ezen, vagy a jövő héten menjek föl és a miniszterelnökségnél jelentkezsem. Ebben azonban semmi különös sincs, ugyanezt tette *Szell* és *Héderváry* is. Tisztán bemutatkozás a cél.

— Mikor utazik föl főispán ur? — kérdezte tudósítónk.

— Szerda este, miután eddig a megyegyűlés tartott vissza. Ma a városnak volt közigazgatási bizottsági ülése, hétfőn a városnak lesz előkészítő tanácsulése. Kedden megyei közigazgatási bizottsági ülés, szerdán közgyűlés, és így csak szerdán megyek föl, hogy nemcsak a miniszterelnöknél, hanem a miniszterium összes tagjainál a szokásszerű bemutatkozást elvégezzem.

— A mikor *Tisza István* gróf első ízben kapott megbízást a kabinetalakításra, szintén föl hívatta méltóságodat. Mi célja volt ennek?

— *Tisza István* gróf az akkori politikai helyzettel összefüggő dolgokban hívott föl és tanácskozott velem. Most azonban egyszerű hivatalos bemutatkozásról van szó.

— Volt valami alapja a múlt héten elterjedt híreknek, a melylyel Méltóságodat a belügyi államtitkárságra kombinálták?

— Egyáltalán semmi. Sem akkor, a mikor *Tisza István* gróffal tanácskoztam, sem azóta nem esett szó erről. Egyáltalán nem kaptam erre föl hívást. Oszintén szólva, ha megkínáltak volna az államtitkársággal, nem hiszem, hogy elfogadtam volna. Engem sohasem vezetett a hiúság, és sok-

kal szebbnek tartom, a míg bizalom veszek körül, a főispáni tisztet, mint az államtitkárságot; e mellett családi viszonyaim Aradhoz is kötnek. De megjegyzem, erről szó se volt.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Az aradi filharmonia egyesület f. hó 8-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a város háza tanácstermében (I. emelet) alakuló közgyűlését, melyre a tagokat valamint az ügy iránt érdeklődő zenebarátokat ezuton hívja meg. Az elnökség.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyletének elnöksége vasárnap d. u. 3 órakor az egylet helyiségében rendezte havi ülést tart, melyre a választmányi tagokak ez uton is meghívja *Rosmanith Albert* elnök.

(*) Az aradi ipartestület előljáróság f. hó 9-én, hétfőn d. u. 5 órakor rendez havi közgyűlést tartja az alábbi tárgysorozattal: A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása s birtokaitása, október havi jelentések és számadások ösmertelése, iparigazolványtulajdonosok közötti változások, építkezési ügyek, előterjesztés a könyvtár rendezése ügyében, előterjesztés a régi nagyterem és mellékhelyiségeknek mulatóságok alkalmára leendő bérbe-adása tárgyában szabadtások, vegyes ügyek.

(*) Ifjusági segélyző egylet. Az aradi királyi főgymnásium és állami főreáliskola ifjusági segélyző egylete folyó hó 15-én, vasárnap d. u. 11 órakor választmányi ülést tart, melynek tárgya a ruhával való segélyezés leendő. Az ülésre a választmány tagjait ezuttal is meghívja *Sáto József* egyleti titkár.

(*) Jövahagyott alapszabályok. A m. kir. földművelésügyi miniszter az aradvármegye gazdasági egyesület Pécska községi gazdákör módosított alapszabályait bemutatási záradékkal ellátta. Az „Apátfalvai munkásoképző kör” alapszabályait a m. kir. belügyminiszter látta meg.

(*) A Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egylet november hó 8-án d. u. 11 órakor saját helyiségében rendezte választmányi ülést tart.

A fősorozást kitűzték.

(A miniszter rendelete Araden.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

A kormány annyira bizik a politikai béke létrejöttében s az ex-lexes állapottal kapcsolatos bonyodalmak elintézésében, hogy *Ayry Sándor* az új honvédelmi miniszter, alig két napos minisztersége idején már kibocsátotta a fősorozás megkezdésére vonatkozó rendelkezéseit.

A rendelet, melyet az összes törvényhatóságok vezetőinek megküldötték, ma érkezett Aradra *Institoris Kálmán* polgármesterhez és *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispánhoz. Nemkülönben szétküldötték azt a hadkiegészítő kerület parancsnokságoknak is.

A rendelet azzal kezdődik, hogy miután a politikai életben beállott változás folytán remélhető, hogy az országgyűlés az ez évi ujonejta lékot mihamar meg fogja szavazni, felhívja a törvényhatóságokat, hogy a fősorozás munkálatait tegye meg az előkészületeket és a hadkiegészítő parancsnoksággal egyöntetűen készítse el a működési tervet és ezt jövahagyás véglegkésőbb november 12-ig terjessze föl.

A miniszter úgy rendeli, hogy a fősorozás november 23-tól december 23-ig terjedő idő alatt tartassék meg. Minthogy a tervet egy hónapi időtartam arányilag rövid arra, hogy a fősorozás mindenütt megtartható legyen, erre való tekintettel elrendeli a miniszter, hogy az egyes hadkiegészítési kerületekben több sorozati bizottság működjék s az utazási és működési tervet egy állitassék egybe, hogy a kitűzött egy havi határidő minden napjára, kivéve a vasár és ünnepnapokat, sorozás essék s minden

sorozási napra a védtörvényben megállapított maximális létszám hadköteles létszám állítás-sék elő.

Az aradi csász. és kir. 83 ik hadkiegészítő parancsnokság, mely a hadtest parancsnokság utján már szintén megkapta ezt a miniszter rendeletet, most fogja összeállítani az Aradme-gyében és Aradvárosban megtartandó fősorozás határidő tervezetét. Aradon a tervezet szerint előreláthatólag november 23 án és a következő há-rom napon lesz a fősorozás megtartva.

A miniszteri rendelet november 5-ről van keltezve és tegnap, november 6-án már itt volt Aradon. Amiből kitetszik, hogy tudnak a mi-niszteriumban sietni is, ha kell. Most már min-den attól függ, hogy miképen tudja magát Tisza István gróf fenntartani, milyen viselke-déssel és minő engedményekkel tudja az ellen-zék készülő obstrukcióját leszerelni. Ha ez si-kerül neki és az országgyűlés tényleg meg-szavazza az ujoncjutalékot, akkor téli sorozás lesz Magyarországon s az ujoncok új év táján fognak bevonulni.

HIREK.

Az iskolás gyermekek egészsége.

— Interpelláció a közigazgatási-bizottságban. —

Arad, november 7.

Az orvosi jelentés kapcsán a város köz-igazgatási bizottságának mai ülése Múlek Lu-jos dr. helyénvaló felszólalást tett. Interpellá-ciót intézett a polgármesterhez az iránt, hogy a vízvezetési mizériák ügyében még semmi sem történt. Kapcsolatba hozta a rossz ivóvizet az iskolás gyermekek megbetegedésével. Pelda erre a legutóbbi difteritisz járvány.

Egyben megemlítette, hogy a tanulók egész-ségét sok más is veszélyezteti. Az iparos ta-noncok ugyanazon tantármekbe járnak, hová a diákok, s beviszik a betegség csiréit. A tanu-lók sokat ülnek, felesleges tárgyakkal terheltet-nek, úgy meg vannak rakva könyvekkel, mint a teherhordó szamarak. (Derűtség.)

Urbán Iván főispán: Olyanok, mint a ba-kák: borjut is cipelnek a hátukon.

Múlek: Tegye a bizottság az iskolaszék elé az ügyet.

Varjassy Árpád tanfelügyelő: Sajnos, hogy este a tanoncoknak ugyanazon termekbe kell járniuk, hol nappal a diákok tanulnak. Szüksé-ges, hogy gondos legyen a szellőz és. A ta-nulók sok ülését hosszabb szünetekkel ellensu-lyozhatja az iskolaszék.

Institoris Kálmán polgármester: Tudatja, hogy a vízvezeték vizét a főorvoshoz küldték vegyelemzésre.

Posgay Lajos dr. főorvos kijelenti, hogy a Weitzer János-utcai iskolában csupán 5 difte-ritisz eset volt, s óvatosságból zárták be.

A válaszokat tudomásul vette a bizottság.

— Ménési szőlő a király asztalán. A király na-gyon szereti szőlőt s télennyáron frissen áll az asz-talán. Csak egyfajta szőlő kerül ő felsége elé a ménesi rózsaszőlő, mert ezt szereti a legjobban. A ménesi vincellér-iskola telepén kiváló gond-dal termelik a királyi konyha számára a sző-lőt. Mindennap két kilót küldenek föl Bécsbe. A szállítás egész tétele át tart s hogy üdén jus-sanak el a fürtök, galyastól vágják le, a galyat üvegbe állítják, amelyben faszén van. Ily mó-don igen sokáig megtudják védeni a ménesi szőlőt a tepedtségtől.

— Burrián miniszter Budapesten. Budapest-ről táviratozzák, hogy Burrián István közös pénzügyminiszter ma Budapestre érkezett és meglátogatta Tisza István gróf minisztereinköt, akivel hosszasan tanácskozott.

— A csehek nemzeti követelményei. Bécsből táviratozzák, hogy a cseh képvise-lők összes frakciója, melyek eddig a legnagyobb egyenlenségben éltek egy-mással, ma este tartott értekezletükön egyesültek és ugyanazon nemzeti követel-ményeket állították fel, a melyeket a magyar obstrukció diadalra vitt. Ezenkívül a cseh államjog helyreállítását követelik. A 17-én megnyíló Reichsrath a csehek obstrukció-jával fog kezdődni.

— Munkásképző előadások. Az aradi Nem-zeti Szövetség munkásképző intézménye az idei tétele is megtartja nyilvános szórakoztató és szakelőadásait. Az előleges tervezet szerint a Weitzer János-utcai iskola termében tizennyolc, az Erzsébet-utcai leányiskola termében pedig kilenc, összesen tehát huszonhét előadás lesz. A szakelőadásokat az idén is a már évek óta kipróbált jeles erők tartják, kikhez az elnök-ségnek új jeles erőket is sikerült megnyerni. Az első előadást f. hó 22-én tartják és az Rá-kóczy Ferenc emlékezetének lesz szentelve. Az előadásokat ezuttal is szórakoztató pro-grammpontok egészítik ki. Az elnökség ezuton felhívja mindazokat, a kik szavallatokkal, mo-nológokkal vagy zenei számokkal közreműködni kívánnak, legyenek szivesek ebbeli hajlandósá-gukat Edvi-Ilés László elnöknel (Nagykörut 11. sz.) bejelenteni. A személyes jelentkezéseket az elnök vasárnaponként reggel 9—10 óra közt veszi át, de legjobb egy levelező-lapon (melyen a jelentkező lakcíme is rajta van) jelentkezni. A tavalyi nagy vonzó erejű szavallati versenyek helyett új lesz az idén a dalosok versenye. A munkásképző intézmény elnökség ezuttal ver-senyre szólítja az iparos és munkás dalárdákat lépjenek ki a nemes verseny terére. A verse-nyek a jelentkező daloskörök száma szerint osztatnak fel. Szakértő jogról gondoskodva lesz. A daloskörök (esetleg kisebb számu tagokból álló társaságok vagy férfi négyesek is) verse-nyezhetnek kitüntető oklevelekért. Szives je-lentkezések Edvi Illés László elnökhöz inté-zendők.

— Házasság. Fényes esküvő ment ma dél-előtt végbe Aradon. Rozvány Jenő dr. ügyvéd-jelölt kötött házasságot Beles Flóra kisasszony-nal, Beles János kir. közjegyző bájos leányá-val. A polgári házasságkötés után Beles Vazul esperes adott egyházi áldást a fiatal párra. Ta-nuk voltak: Kis Elek nagyváradai ügyvéd és Rozvány József seprősi földbirtokos. Koszorus párok: Popovits Irén és Hebed Gyula dr., Po-povits Anna és Krisztiány Kálmán dr., Rozvány Jolánka és Beles Aurél. A nászlakomát a Mil-lenium külön termében tartották meg. Az új pár Olaszországba utazott.

— Az ugrai választás. Nagyváradról távira-tozzák, hogy Biharmegye központi választmá-nya hétfőn fogja megállapítani az ugrai választás napját.

— Új közigazgatási gyakornok. Urbán Iván főispán Csiky Tivadar dr.-t közigazgatási gya-kornokká nevezte ki s szolgálattételre a nagy-halmágyi szolgabírószákhoz osztotta be.

— Kidobott klerikális diákok. Bécsből táviratozzák, hogy az egyetemen ma ve-rekedésre került a dolog liberális és kle-rikális diákok között. A verekedés végén az utóbbiakat kidobták az aulából.

— Községi orvosválasztás. Ottlakán, mint tudósítónk jelenti: tegnap töltötték be a köz-ségi orvosi állást. Két pályázó közül Manheim N. dr. kisjenői orvost választották meg.

— Eljegyzés. Pfefferkorn Hilda kisasszony, Pfefferkorn Adolf nyug. tanító szép leányát eljegyezte Aradon Mikes Mór, a Pesti magyar kereskedelmi bank tisztviselője.

— Bélyeg a recepteken. Az országos köz-egészségi tanács tegnapi ülésében azt indítvá-nyozta, hogy orvosok és gyógyszerészek nyug-díjajapjának létesítése céljából, a gyógyszerár-on kiszolgáltatót minden recept egyfülleres bé-lyeggel láttassék el és az ebből eredő pénzössz-szeg e nyugdíj alapjára fordíttassék. Az orszá-gos közegészségi tanács az indítványt egyhan-gulag elfogadta és ez irányban felterjesztést fog tenni a kormányhoz.

— A Porteleky-Aranyossy párbaj. Még em-lékezetes az a véres párbaj, mely Aradon Por-teleky László dr. honvédelmi miniszteri titkár és Aranyossy Benő csász. és kir. 83. gyalog-ezredbeli önkéntes között lefolyt. Mint értesü-lünk a megsebesült önkéntes már teljesen fel-épült s ma bevonult az önkéntes-csaphoz.

— Megbirságot szülők. A községi iskola-széknek ismét új dolgot kell végeznie. Ugyan-is azokat a szülőket, kiknek a gyermekel íga-zolatlanul mulasztottak, felidézik s ha a mul-szások száma meghaladja a harmat, egy korona bírságot kell az ilyen szülőknek fizetni. Ellen-esetben pedig végrehajtás utján szedik be a kiszabott bírságot. A belvárosiak közül három, a gájaiak közül pedig huszonnyolc szülőt ma-rasztáltak el. Ezzel elejét veszik annak, hogy a gyermekek szülei tudta nélkül nem marad-hatnak el az iskolából.

— Fellázadt néger törzs. Az angol kor-mány ma azt az értesítést kapta Fokvárosból, hogy a német gyarmatokon lakó Vondelsvard néger néptörzs fellázadt. A be szülőttek Warm-bad városkát megtámadták és a német helyőrsé-get, mely a várost vitézül védte, az utolsó em-berig felkoncolták.

— Rabok által felgyújtott börtön. Kiew-ből táviratozzák, hogy az ottani börtön lakói felgyújtották celláikat és a tűz folytán keletkezett zavarban szökni akartak. A börtönőrök azonban elfogták őket és a tüzet lokalizálták.

— Öngyilkossági kísérlet a szállodában. Vu-kuleszku Romulusz 23. ves takácssegéd ma reg-gel négy órakor szerelni bánatában a Magyar király szállóban választóvizet ivott. Rámer Ist-ván tb. alkapitány kiment az öngyilkossági kísérlet színhelyére és a súlyosan sebesült em-bert a kórházba szállította. A szerelmes ta-kács két levelet hagyott hátra, egyet az anyjá-nak, másikat a szerelmesének.

— Pórol járt vadorzók. Hol erdő, ott vad, hol mindkettő ott „vadrózo“, hirdeti egy régi vadász-mondás. Napról-napra oivashatni a lapok hasábjain, hogy itt vagy ott fogtak vadorzókat, a kik ellen sehogyssem lehet védekezni. A na-pokban az arad csanádi vasutak zöldesi erde-jében ismét elfogtak két notórius orvvadászt. Cserb Juon é. fia Gyika obersiai lakosok a zöl-desi erdőben egy őzet lőttek, melyet nem mer-tek magukkal vinni. Másnap hajnalban aztán két hatalmas zsákkal az elejtett zsákmányért mentek. Az erdő: észrevette a két embert, de a két zsák azt a látszatot keltette, mintha az apa és fia fűért menne az erdőre s így nem is törődött velők. A két atyafi aztán megtalálta az őzet s az erőtelj duzzadó fiu zsákjába téve a va-dat, vállára vette, míg az öreg a fűvel kitö-mött zsákkal vállán bicogott utána. Az erdő-szélién azonban az erdőörnek feltűnt az egyik zsák form tlan alakja s a menekvőkre kiáltott. Ezeknek sem kellett több, futásra vették a dol-got s a súlyos terhet a fiu ledobta. Az erdőör elfogta őket s átszolgáltatta a csendőröknek, hol azt vallották, hogy ők „véletlenül“ találták az elejtett őzet.

— Feltűnő! Legelőcsőbb és legjobb bevásá-rási forrás mindennemű csakis elsőrendű finom ékszeres, briliáns árúk, ezüst vő-szokozó egész kassett-ekben, valamint diszezüst és ajándéktárgyak-ban. Szigorú szolid árak! Kitűnő pontos kiszolgálás jótállás mellett. Weinberger Ferenc jóhírű ékszeré-szűnknel, Andrassy-tér, Központi szálló épület. Sa-ját elsőrendű ékszerjavító és készítő műhely. Városi és megyei telefon 439.

— Gondos anyak figyelmébe. A gyermekbe-tegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzetté és a ragályos be-

A fűtési idény beálltával ajánlunk
elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon
fűtő kőszent,

100 kiló 3 korona 40 fillér;
elsőrendű darabos

légszesz pirszenet (coks,)

100 kiló 3 korona 80 fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
vegett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszennél, mint pirszenénél

**500 kgr. vételnél 25 fillér enged-
ményt nyújtunk.**

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.
Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.
Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Huzás

már folyó évi november hó 19., 20.

Tessék

a következő szerencseszámok közül
választani:

34646	4266	34636
4272	65125	53973
65107	91760	53951

Ezen

Osztálysorsjegyek

kizárólag csak nálunk kaphatók
és megrendelhetők.

Ára:

Egy nyolcad	Kor. 1.50
Egy negyed	Kor. 3.—
Egy fél	Kor. 6.—
Egy egész	Kor. 12.—

Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltó-üzlete Aradon, Fehér-Ke-
reszt épület.

Megyei és városi telefon sz. 100.

Ingusz I. és fia
tankönyv kiadványai.

Telefon 517.

Minden más kiadónál megjelent tankönyv
raktáron van.

- Csik János 16 fali olvasó tábla.
" " Abc. ára kötve 50 fillér, 2-ik
kiadás.
" " Olvasókönyv a népiskolák II. o.
számára, ára 60 fill.
" " Olvasókönyv a népiskolák III. o.
számára, ára 60 fill.
" " Olvasókönyv Aradmegye földraj-
zával, ára 80 fill.
" " Olvasókönyv Aradmegye földraj-
zával, IV. oszt. számára sajtó
alatt.
" " Aradmegye földrajza, külön le-
nyomat a Csik-féle min. en-
gedélyezett népisk. olvasóból.
Két térkép és számos illusz-
trációval ellátva, ára kemény-
kötésben 50 fill.

Értesítő könyvecske.

Kiadva az aradi tanítótestületek segély-
alapja megbízásából, célszerű ujtásokkal.
Ára kötve 12 fillér.

Aradmegye kézi térképe, készült Aradon
Réthy L. és fia johirű lithografiai műintézeté-
ben, 6 színben vastag velin papíron, ára 20 fill.

Aradmegye térkép-vázlata, a térképrajzolat-
tás előfoglalma, ára jó rajzpapíron 06 fill.

Lejtényi Sándor-féle térkép-vázlatok, IV. ki-
adás. Magyarország hegy és vízrajzi és polití-
kai vázlata, ára laponként 12 fillér. — Európa,
Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrá-
lia és Osztr. Magy. Monarchia térkép-vázlatai,
ára laponként 06 fillér.

Gyűjteményes kiadás védőborítékban 1 kor.
30 fill.

Lejtényi-féle Herbarium, 8. kiadás, ára 1
kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium román nyelven, ára
1 kor. 50 fill.

Dr. Hunyady József, a magyar helyesírás
rendszere, az új miniszteri utasítás szerint, II.
kiadás, ára 40 fill.

Sófalyv-Pataky Kis Phonomimikai



az olvasástani kezdete, ára kötve 24 fill.
Ezen könyvecske főleg oly iskoláknak készült,
a hol egy vagy más okból más abc-t kénytelen
a tanító használni. Vezérkönyv hozzá díjtalan.

Kovács Kázmér Szavalókönyv iskolai ünnepe-
lyekre, kiegészítette és átdolgozta Maurer Mi-
hály aradi tanító, ára 50 fill.

Kovács Kázmér 101 örökszép magyar nép-
dal (szöveg), ára 40 fill.

Záray Odön földrajz a népiskolák IV. oszt.
számára, 13. kiadás, második, a legújabb nép-
számlálás adatai szerint átdolgozott lenyomat,
ára kötve 60 fill.

Kun-Fülöp Csath, Gazdasági Ismétlő iskolai
olvasókönyv. Ez az egyetlen könyv, mely az
ez évben megjelent ezen iskoláknak szóló
tanterv szerint átdolgozott kiadásban je-
lent meg, 8. kiadás 25—40 ik ezer, ára
kötve 1 korona. Készült az Aradi nyomda
részvénytársaság nyomdájában.

Kérem az igen tisztelt tantestületeket ezen
tankönyveinket iskoláikba bevezetni. Kiadvány-
jegyzékünkkel bármikor szolgálunk.
Arad, 1908. augusztus hó.

Kitűnő tisztelettel

Ingusz I. és fia,
könyvkereskedése.

PÖSTYÉI

Kénes Iszapfürdők. Budapesttől 4 óra

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
sz

orvosilag első helyen ajánlva.

Levegő-prospektust kérni Földőigazgatóság.

Iszap fölérakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünne-
pnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint
helybellek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki városba börtulzet részére szakértő üzletve-
zető segédet, aki a börtalpkivágást, a detail és engross
üzletet érti.

Vidékre, üveg és porcellán-üzlet részére fiatal se-
gédet, aki a német- és román nyelvben jártassággal bír.
Vidéki vasáru-üzlet részére szakképzett, ügyes 20—24
éves segédet.

Vidéki fogyasztási szövetkezet részére a rőfös-, rő-
vid- és fűszer-áru szakmában jártas, fiatal segédet,
Vidéki fűszer- és vegyesáru-üzlet részére a magyar
és tót nyelvben jártas segédet.

Vidéki divatáru-üzlet részére a kirakat-rende-
zésben jártas, magyar- német- és románul tudó segédet.

Vidéki rőfös-kereskedés részére a magyar, német
és román nyelvben teljesen jártas segédet.

Aradi játékaru-üzlet részére a kirakatrende-
zésben jártas, szakképzett segédet.

Vidéki fűszer- és vegyes-üzlet részére fiatal segé-
det, kezdő fizetéssel.

Vidéki rőfös-kereskedés részére fiatal segédet, aki
a magyar, szerb, esetleg a román nyelvben is jártasság-
gal bír.

Vidéki rőfös kereskedés részére a román nyelvben
jártas, jó megjelenésű, ügyes segédet.

Több rőfös- és vegyes áru-üzlet részére a román
nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Intl. ügyes női alkalmazottat, aki a fővárosban hosz-
szabb ideig alkalmazva volt. Irodatisztnak, vagy pénztár-
hoz. Felső kereskedelmi iskolai erettségit tett, a magyar
német és román nyelvben jártas fiatal embert irodai gyá-
kornakul.

Kereskedelmit végzett, az egyszeri és kettős könyvitel-
ben jártas leányt irodai alkalmazásra, esetleg elárulító-
nőnek.

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben tel-
jesen jártas, szépírásu könyvelőnőt, aki ily minőségben
helybéli nagykereskedésben alkalmazva volt.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakor-
lattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglal-
kozásra.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek
megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, **Keppich Zsigmond,**
elnök. titkár.

Sorivőknek, akik a bort savanyúvá teszik
MATTONI-FELI
GISSHÜBLER
SÁVANYÚKÖR
Készítette: G. G. G.
Készítette: G. G. G.
Készítette: G. G. G.

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.
(Ugyanott: Szétküldési osztály.)

Kivételetes Árak *hétfő, kedd, szerda* *a készlet fogytáig!*

Egy Tétel

Téli Fiu-Ruhák.

shéviot, loden és egyéb posztóból; 2.50-
3-8 éves fiuk számára, rendes ér-
téken alul től kezdve

Ujabb küldemény:

Boák minden árnyalatban, a leg-90 krtól szebb kivitelig kezdve

Czipő-árak.

Férfi chevrett Derby (a kirakathán látható)	5.50	Női füzős félczipő posztóból, bőrral boritva	1.25
Férfi Box-calf Derby (a kirakatban látható)	5.75	Női magas posztó czipő (gombos bürrel boritva)	1.60
Férfi chevrett füzős, téli béléssel (a kirakatban látható)	5.50	Ugyanilyen czugos czipő	2.25
Férfi szalonlakk Bergsteiger (a kirakatban látható)	4.50	Lasztin czugos czipő, magas (czugos, francia lasztin)	2.30
Férfi bagaria strapa	3.—	Posztó komót czipő filcz talppal, női	— .60
Női chevrett füzős téli béléssel (a kirakatban látható)	4.50	férfi	— .75
Női posztó czipő, czuggal orosz lakkal, béielve	3.—	Női posztó czipő, bőr talppal és bőr sarokkal	— .90
Női füzős czipő, legjobb minőség	2.50, 3.—	Ugyanilyen, prémmel boritva, elegáns kivitel	1.20
		Bokáig érő nő komót czipő, oldal-gombokkal	1.25

Palmerston csizma

legjobb posztóból, magas bőrboritással, erős dupla talp, tökéletesen vízmentes 5.—

Berliner-kendők

egészen finom dortmundi anyagból, divatos színekben, 125 centiméter 1.—
175 " " 1.50

Sárczipők

Női valódi orosz 1.45
Férfi " " 1.95

Keztyük.

Férfi és női selyem-trikó-keztyü, melegbéléssel, divatos színekben —.50
Angol Ringwood keztyü, selyemgyapjuból, kötve —.50
Kötött gyermek-keztyü —.15-
től kezdve
Prágai bőr-keztyü finom téli béléssel —.95

Férfi-sapkák.

Vadász forma, sötét színekben —.75
" " Kongo anyagból, utczai viselet 1.20
" " tapló színű plüss sapka, rendkívül meleg 1.50

Fényképkezdvezmény!

2521

Sorsjegyirodám adta el
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték most lefolyt főhúzá-
sában a 86.762. számú sorsjegyet, mely a legnagyobb
főnyereményt

400.000 koronát nyerte meg. A szerencsés nyerők-
nek rögtön kifizettem a reájuk
eső nyereményösszeget.

Ugyancsak én adtam el az
előző sorsjátékban a 48.893.
számú sorsjegyet, mely a

100.000

koronás főnyereményt nyerte meg; itt is rögtön kézbe-
sítettem a szerencsés nyerőknek az őket megillető nyereményt.

A most következő XIII. sorsjátékhoz ajánlok eredeti sorsjegyeket
szerencsés sorsjegyirodamból és pedig:

egész	felet	négvedet	nvolcadot
12 kor.-ért	6 kor.-ért	3 kor.-ért	1.50 kor.-ért

és kérem a megbízásokat postatalvány vagy levelezőlap útján.

DEMBINSKY B.
Budapest, Teréz-körút 43/B. Póldszint.

A 400000 koronás főnyeremény egy részét ebben a vármegyében nyerték.

425/4—903. V.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági tag, mint ki-
küldött az 1881. évi LX. t.-cz.
102. és 120. §-ai értelmében
közhírré teszi, hogy az aradi és a
világosi kir. járásbírók 1899
Sp. II. 1172/3., Sp. II. 377/3., Sp.
598/2., Sp. II. 692., Sp. 886/5. és
az aradi kir. törvényszék 1899.
évi 1062/vtó szám és 1900. évi
183. sz. végzésekkal elrendelt ki-
elégítési és biztosítási végrehajtás
következtében Trutia Péter aradi
ügyvéd, Dr. Schwartz Jenő ügy-
véd által képvis. Bilzhauer Adalbert,
pauisi, Fischer M. aradi, Petika
György magyarai, Dr. Neumann
Mihály ügyvéd által képvis. Pollák
Gyula és fia aradi cég és Dr.
Czegka Zdenkó világosi ügyvéd
által képvis. gróf Nádasdy Ferencz
javára 429 kor. 94 fill., 500 kor.,
42 kor., 100 kor., 47 kor. 34 fill.,
100 kor. és 800 kor. tőkék és
ezeknek összes kamatai és a már
eddig megállapított, valamint a
még felmerülő költségek ere-
jéig Luka Juon kovaszinczi la-
kostól 1899. IV/29., 900. II/21.,
X/22., XI/13. és 1901. II/2-ik nap
ján le- és felülfoglalt 938 koro-
nára becsült szobabeli bútornem-
űek, üres hordók, lovak, ko-
csik, buza, tengeri és egyéb tár-
gyak a világosi kir. járásbírók
nak 902. V. 425/4. sz. kiküldő
végzése folytán Dr. Czegka Zdenkó
ügyvéd jelentkezésére az árverési
határnap 1903. évi november hó
16-ik napjának d. e. 8 órára Ko-
vaszinczon alperes lakásánál ki-
tűztetik, hol nyilvános árverésen
eladatnak. A hová a venni szán-
dókozók oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy a legtöbbet igé-
rőnek, készpénz fizetés mellett
becsáron alól is elfognak adatni.
A mennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglalták, s azokra kielégítési jo-
got nyertek volna, úgy ezen ár-
verés ezek javára is elrendeltetik.
Világosan, 1903. évi október
hó 31. napján.

Faragó József,

kir. járásbírósi kiküldött.

2304

Kitüntetve. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

karácsonyi ajándék



egy életnagyságu arckép, mert örök becsé van
és egyszersmind szobadiszűl, továbbá előnyös
nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi
és ünnepi ajándéku szolgál, de úgy is mint örök-
kös emlék (különösen megholtakra) fölötte alkal-
mas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött
fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem
el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.



Hű hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem.

A fényképet sértetlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészí-
tem. (Karácsonyi ajándéku szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigfried

kitüntetett arcképles-
tészeti műintézete

Bécs, II., Praterstrasse 61.

2859

Sürgős figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt,
avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-
fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünknel próbát esz-
közölni.

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.



legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

Bor eladás

nagyban és kicsinyben

saját termésű

Ménés—gyoroki

uj, — — — — 25 kr.
ó — — — — 28 és 34 „
ménési vörös — — — 50 „

ugyszintén csemege szőlő és
saját főzésű törköly és seprő
pálinka kapható.

Feithaller Márton,

2371

Halász-utca 9

Árverési hirdetés.

A csálai állami szőlőtelep
gazdasága felesleges termény
készletének eladására árverést
nyit.

Az árverés f. évi november
hó 16-án d. e. 9 órakor ma-
gán a telepen (Arad mellett)
tartatik meg.

Az árverés tárgyát mintegy
400 mm. szemes tengeri, to-
vábbá 1000 mm. széna, 1700
mm. tavaszi és 2000 mm. őszi
szalma, 29000 kéve tengeri
szár és 300 mm. buza polyva
képezi s annak vételére 10%
bánatpénzzel ellátott zártaján-
latok is elfogadtnak és rész-
let ajánlatok is tehetőek.

Az állami szőlőtelepek
igazgatósága Aradon.

2267

Magyar királyi államvasutak.

144742/903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak
igazgatósága az 1904. évben szük-
séges mintegy

458,000 drb. horgonyzott talpa
jelzőszeg és

8640 mm-éssa sósav szállításá-
ra ezennel nyilvános pályázatot
hirdet.

Az ivenkint egy koronás bé-
lyeggel ellátott ajánlatok lepecsé-
telve legkésőbb 1903. évi november
hó 28 án déli 12 óráig a magy. kir.
államvasutak anyag és leltárbe-
szerzési szakosztályánál benyuj-
tandók, vagy postán oda kül-
dendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott
anyag értékének 5%-a legkésőbb
1903. évi november hó 27-én déli
12 óráig a magyar kir. államvas-
utak budapesti főpénztáránál le-
teendő.

Szállításra mérvadók és kötele-
zők a 122291/96. sz. általános
szállítási és az illető anyagokra vo-
natkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb
pályázati feltételek, melyek a rész-
letes módozatokat tartalmazzák, az
igazgatóság anyag- és leltárbeszer-
zési szakosztályában, valamint az
üzletvezetőségél és a hazai keres-
kedelmi és iparkamaráknál bete-
kinthetők.

Ezen részletes módozatok le-
írása az ajánlatot tenni szándéko-
zóknak fentnevezett magyar kir.
államvasuti hivatal által ingyen
adatik ki, vagy kívánságára postán
megküldetik.

Budapest, 1903. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. Államv. Üzletv. Szegeden.

32464—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafenntartási fák szállítása iránt)

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1904. évben szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1904. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebíthető, a következő:

- Erdei fenyő deszka 28 m³.
 - Jegenye fenyő deszka 148 m³.
 - Lucz fenyő deszka 45 m³.
 - Szurkos fenyő deszka 2 m³.
 - Tölgyfa deszka 6 m.-ig 2 m³.
 - Szelmetszetlen jegenye fenyő deszka 8 m³.
 - Metszett jegenye fenyőfa 12 m.-ig 124 m³.
 - Metszett lucz fenyő fa 8 m³.
 - Metszett erdei fenyő fa 12 m.-ig 4 m³.
 - Metszett szurkos fenyő fa 7 m. ig 97 m³.
 - Metszett szurkos fenyőfa 7-12 m.-ig 44 m³.
 - Fekete szurkos fenyőfa 12 m. felül 41 m³.
 - Faragott tölgyfa 404 m³.
 - Metszett lécz puhafából 42300 fm.
 - Kerítési oszlop tölgyfából 2330 darab.
 - Erdei fenyő palló 44 m³.
 - Jegenye fenyő palló 49 m³.
 - Lucz fenyő palló 12 m³.
 - Szurkos fenyő palló 23 m³.
 - Tölgyapalló 133 m³.
 - Kerítési rud tölgyfából 15000 fm.
 - Kerítési rud puhafából 4800 fm.
 - Tölgy szálfá 65 m³.
 - Pedő zsindey 47 czentiméter 110000 drb.
- A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méret-

jegyzék, ajánlati minta, és pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés ellenében a m. kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrassy-ut 73/75. sz. alatt) 50. illetve 30 fillérenyi áron szerezhették meg, illetve 20 fillér külön díj beküldése mellett posta útján megküldetnek.

Az ajánlatok csakis a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításnál a következő feltételek irányadók:

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. sz. általános, valamint a pályafenntartási célokra szolgáló gömbölyű, faragott és metszett fák szállítására vonatkozó 143889/901. számú különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 1 koronás magy. okmánybályeggel ellátott ajánlatot ezen alábbi kücczimmal: „Ajánlat épületes fák szállítása iránt 32464/903. számhoz” 1903. évi november hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének I. osztályához benyújtandó vagy posta útján beküldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben, vagy állami letelekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi november hó 18-án déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leendő, setleg posta útján oda beküldendő.

Sza. ed 1903. évi október hó.

Az üzletvezetőség

(Utányomás nem díjaztatik.)

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Arverési hirdetmény.

1903. évi december hó 3-án d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1903. évi szeptember hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

- 12036 12091 12366 12651 12752 12790 13059 13157 13184 13416 13496
- 13547 13906 14016 14029 14150 14156 14158 14279 14315 14470 14894
- 14982 15073 15209 15266 15358 15604 15689 16077 16200 16431 16621
- 16667 16673 16689 16714 16770 16888 17005 17161 17178 17404 17470
- 17472 17640 17645 17782 17798 17852 17920 17939 17946 18013 18016
- 18120 18128 18157 18197 18204 18217 18244 18257 18353 18424 18544
- 18603 18631 18717 18740 18838 18906 18963 18965 19016 19059 19197
- 19241 19337 19386 19387 19388 19409 19497 19568 19608 19627 19641
- 19720 19728 19751 19765 19915 44 52 94 97 295 312 325 345 458
- 474 587 725 741 752 763 776 806 879 931 944 986 1008 1060 1066
- 1101 1137 1152 1159 1179 1278 1291 1357 1384 1493 1521 1528 1537
- 1735 2004 2033 2046 2125 2153 2345 2359 2364 2367 2371 2441 2494
- 2506 2516 2526 2532 2533 2602 2650 2657 2676 2711 2733 2762 2785
- 2871 2938 2951 2958 3000 3012 3033 3055 3062 3134 3156 3157 3176
- 3225 3248 3282 3309 3355 3422 3465 3530 3555 3565 3569 3576 3578
- 3614 3622 3714 3727 3737 3789 3799 3803 3838 3863 3879 3899 3920
- 3964 4002 4004 4010 4043 4045 4121 4132 4136 4182 4223 4242 4272
- 4277 4279 4303 4351 4452 4505 4520 4572 4576 4601 4674 4684 4766
- 4801 4847 4895 4897 4944 5085 5093 5098 5119 5120 5138 5199 5225
- 5244 5232 5285 5407 5443 5480 5498 5533 5586 5605 5635 5661 5683
- 5699 5723 5748 5762 5763 5764 5776 5793 5804 5820 5822 5841 5848
- 5868 5885 5890 5911 5912 5913 5914 5915 5916, mely arveréshez a venni szándékozók ezenel meghivatnak.

Arad, 1903. évi november hó 7-én.

Az igazgatóság.

Legfinomabb minőségű kitűnő zamatu friss

TEA-VAJ

kapható állandóan: Dürr Kocsárd, Dürr Gusztáv, Lázár Gyula, Záray Géza, Ring Zsigmond, Éles Ármin, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Färber Lajos és Testvére urak üzletében, valamint az

„Aradi tej- és vajközpont“

Radnai-ut 22. szám alatt levő telepén.

78994. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

Aradi és kunfélegyházai áll. tanítóképezdek belső berendezése alkalmával teljesítendő illetőleg szállítandó vas, fa butor s kárpitos munkák, lámpák s konyha berendezések, tornaszerek, villamos jelzők, jelzőablák és régi butor javítási munkák iránt, a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik.

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.
2. Az ajánlat külön az aradi és külön a kunfélegyházai intézetre, az összes munkákra, s munka nemek szerint, külön-külön is tehető.
3. A munkákra vonatkozó munka kivonatok és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére bocsáttatnak és kötelesek abba egységárakat beiktatni, a végösszeget pedig úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni, csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltattott eredeti iveken tetnek.
4. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb f. é. november hó 30-ik déli 1 óráig a vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V. Hold-utca 16.) nyujtandók be, esetleg postán küldendők be.
5. Később érkezett, távirati uton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vehetők.
6. A beadott ajánlatok a vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium kebelében f. é. dec. hó 1-én déli 11 óráig (V. ker. Vadász-utca 33. III. 13.) nyilvánosan felbontatnak.
7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-a szerint az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénzt az ott körülirt módozatok és kikötések mellett a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál vagy az aradi m. kir. adóhivatalnak, vagy a kunfélegyházai m. kir. adóhivatalnak az ajánlat benyújtása előtt letenni és az erről szóló nyugtatványt az ajánlathoz csatolni. Ajánlathoz készpénz, vagy értékpapír bánatpénzül nem csatolható. Az ajánlat boritékán feltüntetendő lesz, hogy az melyik intézetre vonatkozik.
8. Fentartja magának a vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jól és helyesen készített munka teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyujtani képes.
9. A munkák a vonatkozó feltételek Herczegh Zsigmond és Baumgarten Sándor építészeknél (Budapest, VIII. ker. Köztemető-ut 4. sz.) naponta d. u. 3—6 óra között valamint az intézet igazgatójánál Aradon és Kunfélegyházán is megtekinthető és ugyanott fognak az ajánlati minták és munka kivonatok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltattani.
10. A munkák utáni egységesen egy évi jótállási határidő fog kikötetni.

Budapest, 1903. évi november hó 3-án.

2363

A m. kir. vallás és közoktatásügyi minisztertől.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

29068—1903. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Piski állomáson létesítendő csatornázással kapcsolatos munkákra.

A tervek, a költségszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek Aradon, a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi december hó 1-én déli 12 óráig kell benyújtani a fenti üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 80 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a piskii állomáson létesítendő csatornázás munkáira.”

Ajánlat csakis az összes munkákra nyújthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi november hó 30-án déli 12 óráig az összes munkákra pályázatoknak 800, azaz Háromszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak dejekorán beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapíttatik meg, a bánatpénzek visszafizetése pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi november hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Kukoricza morzsolók
kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.



**Gabona-rosták,
Konkolyozók (triórök);
Széna- és szalmasajtók.
Répa- és burgonyavágók.
Takarmány-füllesztők.
A legjobb VETŐGÉPEK
„AGRICOLA“ (tolókerék szerkezettel)**

mindennemű vetemény számára, váltókerék nélkül dombon avagy síkon alkalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak 1812

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és ekegyárak

BÉCS. II/1 Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszont elárúsítók keresetnek.

**MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE
MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szeptől májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arczisztatlanságot. Massázshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csak az ezen készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerárakban.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokolay Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Paloán: Nagy Albert, Csermén: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Győrökön: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlegel Pál, Kun-Ágotán: Fejes Lajos, Kurtioson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácsbázán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocszin János, Pankotán: Fosevitz Gusztáv, Pityaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Szmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Karolyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tanczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

M. kir. államvasutak.

146325—903. D. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Brassó állomáson levő új felvételi épület gázvilágítási berendezéséhez szükséges világító testek és öntöttvas lámpaoszlopok szállítására.

A szállításra vonatkozó ajánlati minta, a költségvetés valamint a különleges feltételek Budapest, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának központi tervtárában (VI. kerület, Teréz-körut 56. sz. földszint) és Kolozsvárott, a magy. királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének pályafenntartási és építési ügyosztályában 1 korona 20 fillér lefizetése mellett kaphatók.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi november hó 21-én déli 12 óráig nyújthatók be a fenti igazgatóság építési és pályafenntartási főosztályában (Budapest, VI. kerület Teréz körut 56. szám, II. emelet 10. ajtó). Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve, a következő felirattal nyújthatók be: „Ajánlat a brassói felvételi épületben alkalmazandó világító testek szállítására.”

Ajánlat tehető vagy az összes tárgyakra, vagy csak egyedül a lámpaoszlopokra.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi november hó 20-án déli 12 óráig az ajánlati végösszegnek 5 százaléka bánatpénz gyanánt teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1903. évi november hó 8-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Tekintse meg!

mielőtt ruha-szükségletét beszerezné

FRANK LEO

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházát

Andrassy-tér 9. sz., (az új minorita templommal szemben),

hol feltűnő olcsó árban dus választéku raktár áll a t. vevőközönség részére felhalmozva. — Áruházam készletéből bátor vagyok néhány cikket kiemelni:

Valódi székely, vadász és gazdász kabátok

kizárólag csak

á r u h á z a m b a n

kaphatók.

Ezen kabátok saját műhelyemben **valódi székely** vizmentes posztóból készülnek s ezen tulajdonságuknál fogva ugy a vadász-sport kedvelő, valamint a gazdász uraknál nélkülözhetetlen ruhadarab.

Szolid elv!

Külön mérték szerinti osztály!

Pontos kiszolgálás!

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Fejlesztéseket teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Aszén rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronaért kaphatók lapunk csaruzott helyein.

Könyvelő
szerény felét-lekkel állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 2324

Jó forgalmu
fodrászüzlet eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2338

Nagy bolti helyiség
Szabadság-tér 17. sz. a. 1904. évi május 1-től kiadó. 2344

Andrássy-tér 8. sz. a.
több udvari lakás azonnal kiadó. Bővebbet a házmesternél. 2346

Jó forgalmu
szatócs üzlethelyiség, mely régen fennáll, több lakással együtt Aradon, Fejsze utca 44. sz. házamban kiadó. Czukor László. 2340

Fiatal teljesen önálló hölgy
állandó ismeretségét keresi jómódu fiatal ember. Levelet „Állandó” jelíggel postarostante. 2367

Egy fiatal
vegyeskereskedő segéd felvétetik ifj. Weisz Mórnál, Vesselényi utca 23. szám. 2347

Weitzer János toll.
Doboza 2 kor. 40 fill.
Nikkelezett aczélból. 2252
Kapható: **Ingyen I. és Fiánál.**
Telefon 517.

Két szobás udvari lakás
november 1-től kiadó. Csiky Gergely-utca 13. szám. 2269

Kitűnő házi koszt
kapható intelligens urak részére. Czim a kiadóhivatalban. 2373

Eladó ház,
mely még 10 évig adómentes, áll 2 szép nagy szoba, konyha, pincze, folyosó, minden hozzátartozó mellékkegyiségekkel és egy kis kerttel együtt 3400 koronáért eladó. Készpénz 1100 kor. átvehető. Bővebbet a kiadóban. 2348

Zongorát vagy Pianinót
havi bérletre keresek. Ajánlatokat „Zongorabérlet” jelíggel a kiadóhivatal közvetít. 2360

Megvételre kerestetik
egy használt, de jó karban levő Pianino. Ajánlatokat „Pianino” jelíggel a kiadóhivatal közvetít. 2357

Urak!
Ki hajlandó egy fess leányt szorakoztatni, az írjon e lap kiadóhivatalába. „Párom várom” jelíggel levél e lapban jelzendő. 2730

Rózsa
Hétfőn ottan. Bimbó. 2374

Első éves joghalgató
írnoknak, vagy gymnazisták mellé instruktornak ajánlkozik. Czim P. I. Damjanich u. 7. 2372

Ház eladás.
Aradon a belvárosban élénk forgalmu szök helyen lévő, korcsma, bor sör és pálinkaméréssel egybe kötve, szép udvari helyiséggel, és tekepályával ellátva. Elhalálozás miatt örök áron eladó. Értekezni lehet a tulajdonosnál Osv. Horváth Pálnénál. Magyar utca 10. sz. 2369

Aradon
egy ujonnan átalakított és két utcára szóló ház — a Szabadság-térről második élénk utca — amely tisztán tíz százalékot jövedelmez, más vállalat miatt kedvező feltételek mellett felezésben vagy egészben azonnal eladó. 2375

Hetessy István
polgári és egyenruha szabó
Aradon, Nagyvárad-ut 10. sz.
Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és elírás szerint, ugyszintén elvállal javításokat, átalakítást és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 1458
Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsőrendű szabóüzletekbe szereztem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendelímet legszolidabban kiszolgálhassam.

Uraságoktól levetett
téli kabátokat és utazó bundákat, férfi ruhákat
a legmagasabb áron veszek.
Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 2365

Menczer Márton
Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Magas jutalékkal felvételnek
bármely állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300-500 korona kereset.
Ajánlatok intézendők a „Szerencse Hirdető” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest. 2317

24608—1908.
Hirdetmény.

Reusz Sándor aradi líkos a Baross-parkban bérlet kioszkra engedélyezett italmérés várható forgalmáról szerkesztett összeírási jegyzéket az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. § a és az érte vonatkozó utasítás 17. § a értelmében 1908. évi november hó 2-től számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azt nem csak nevezett megtekintheti, hanem az abban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.
Arad sz. kir. város tanácsának 1908. évi október hó 24 én tartott üléséből.
A városi tanács.

Varrónó,
aki a legkomplikáltabb töltötteket
elismert jó ízléssel
és gyorsasággal készít
ajánlkozik házakhoz.
Szíves megkeresések Kápolna-utca 2 sz. ajtó 4. 2067

+ Soványság. +
Szép testidomokat kaphatni a világhírű erőportól, **D. Franz Steiner & Co.** berlini cég készítménye, amely a **párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve**, 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reálisan szolid — nem szélhámos-ság, számtalan köszönet írat.** Ára dobozonként használati utasítással 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre postautalványon küldeni. **Kapható Török József gyógyszerárában Budapest, 59, Király-utca 12.** 1511

Értesítés!
Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a helyben már évek óta fennálló és előnyösen ismert **Vuk Lukréczia-féle női-szabó műterembe** mint társ beléptem.
Kiváló tisztelettel
Beck Karolin.

Nagyérdemű hölgyközönség!
Bács és Budapest legelső műtermeiben szerzett tapasztalataink és gyakorlatunk folytán azon kellemes helyzetben van cégünk, hogy minden e szakmába vágó munkát elvégezhessünk és miként eddig, úgy a jövőben is a legfokozottabb igényeknek is megfelelhessünk.
Bátorkodunk egyben a nagyérdemű hölgyközönség tudomására hozni, hogy műtermünkkel kapcsolatban szabásati iskolát nyitottunk, hol a szabást a legújabb módszer szerint tanítjuk.
Ismételve ajánlva magunkat a nagybecsű hölgyközönség figyelmébe, maradtunk
kiváló tisztelettel

Vuk és Beck,
Tökölly-tér 7. szám, II. emelet.
Munkatervünkbe felvettük a gyermekruhakészítést, mindenkor a legújabb divatlapok szerint. 2368

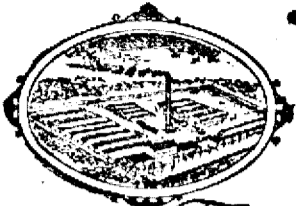
En j
biztosíthatom önt,
hogy az alkoholmentes
= „CERES” =
gyümölcsle kifogástalan. Kitűnő aromatikusság, gyümölcsíz, tápláló és vérképző tulajdonságai ezen borokat felülmúlhatlan.




asztali- és egészségi-itallá
emelik, és e tekintetben az alma-, körte-, áfonya-, egres-, ribiszke- és meggy-lé különösen kiemelendők.
Mután ezen gyümölcsleveket, azerjedési processzus kikerülésével teljesen friss és érett gyümölcsből nyerjük, így a valóságban egy **folyékony gyümölcsöt** kapunk, mely lehetővé teszi, hogy a friss gyümölcsöt egész éven át, ital alakjában élvezhessük.
Kaphatók: 1/10, 1/4, és 1 literes üvegekben.
Kizárólagos főraktár: 2218
TAMASDÁN KORNÉL
fűszer és csemege kereskedésében
Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Pénzt, sok pénzt,
havonként 1000 koronaig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. 2026
Küldje be címét E. 936. jelige alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstr.**

MAGYAR GYAPJUÁRU,
KATONAPOSZTÓ- ÉS TAKARÓ-GYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ZSOLNÁN.



ZSOLNA, 1903. évi április 20. napján
Számos részvényesek által

Teljesítes Neumann M. úrnak
Budapestben

Excellens kézséggel igazoljuk,
hogy amálunk megrendelt
valódi kék Cheviot „Admiral”
Melton „Hungaria”
szürke Cheviot „Zsolna”
szürke Diagonal
szürke Double
Zsolnai gyártmányt képez s ezen árak a legjobb
belföldi gyapjúból készülnek miért is azok jószágá-
ért bizalmasan vállalunk.

Külföldi kivitelletel
MAGYAR GYAPJUÁRU-
KATONAPOSZTÓ ÉS TAKARÓGYAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ZSOLNÁN.

Neumann M. úrnak

ARAD;

NEUMANN M.

OSZÁRSÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

férfi-, fiu- és gyermek-
ruha-telepe

Hivatkozva a tuloldali levélre, értesitem a t. vevő-
közönséget, hogy a felsorolt cikkek úgy nálam, vala-
mint az összes magyarországi fióküzleteimben és pedig:
Arad, Debrecen, Kassa, Kolosvár, Pécs, Possony,
Nagyvárad és Temesvár, állandóan kaphatók.

Teljesítes

Neumann M.
Budapest, Museum-körút 1. sz.

Férfi-öltöny

Zsolnai divatcsík-szövetből... 40 kor.
Zsolnai Lodenből „Hungaria Melton”... 40 "

Férfi-ulster

Zsolnai szürke double-szövetből (bélés nélkül)... 40 kor.
Zsolnai szürke double-szövetből (Prinz Wales facon) 52 "

Fiu-öltöny, hosszú nadrággal

Zsolnai Hungaria Meltonból, tiszta magyar gyapju... 27 kor.
Zsolnai divatcsík-szövetből... 30 "

Fiu-öltöny, „Complet” rövid nadrággal és mellényvel

Zsolnai szürke Hungaria Meltonból... 18 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot „Admiral”... 26 "
Zsolnai divatcsík-szövetből... 22 "

Gyermek-ruhák, „Costüm” térd vagy lengyel-nadrággal

Zsolnai szürke Hungaria Meltonból... 15 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot „Admiral”... 14-18 "
Zsolnai divatcsík-szövetből... 15-20 "

500 forintot fizetnek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 85 kr. valaha is
még fogfájást kap, vagy a szája büzlök
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
örökösöl, (E. Winkler) Wien, 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható Aradon minden
gyógyszertárban és Krausz Elemér és
Tarsai drogueriájában Andrassy-tér 20.
szám. — Kérjük mindenütt határozottan
Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok
feljelentői 161 díjaztatnak. 129

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

FOGÁK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávo-
lítottatnának 3 koronától. Az általán készített és Páris-
ban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal
megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág
vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtérítettik.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. sz I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

LÖFLER EMIL.

Fogházás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10-12 és

d. u. 3-7-ig.

Fogtechnikai vezető:

GROSSMANN S.

a párisi fogorvosi akadémia
kiállításán a kereszttel diszi-
tett aranyéremmel kitüntetve.
Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékeit árak. Reszletfizetésre is.

Alkalmi vétel!

4 frt 34 egy finom üveg-
készlet, mely 41
darabból áll és
pedig: 12 vizes

pohár, 12 boros pohár, 6 likör po-
hár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg,
1 likör üveg, 6 kompót tányér, 1
kompót tál, 1 csemege álvány, ösz-
szesen 41 db.

Fehér porcellán tányér 10 kr. darabja. Hazai gyártmányu fehér mély tányér 7 kr. darabja. Likör készlet 6 személyre 90 kr. Függlámpa 3 frt 50. Mosdó készlet színes 4 frt 80 kr. Színes csemege készlet, mely áll: 6 tányér, 1 tálból, 1 frt 40 kr. Ugyanez üvegből 90 kr. Évőeszközök: 1 kés, 1 villa, 1 kanál, összesen 50 kr. Különlegességek 12 szép kristály vizes pohár 70 kr. Meg nem felelő tárgyak vissza-
vétetnek és a pénz visszaküldetik. — Valódi Auer izzótetek 30 kr. darabja.

5 frt 95 egy 6 személy-
nek való étel-
készlet, legfino-
mabb karlsbadi
porcellánból,

festett és aranyozott diszítéssel, mely
26 darabból áll és pedig: 6 leves-
tányér, 6 lapos tányér, 6 csemege
tányér, 1 leves-tál fedéllel, 1 pecse-
nye tál, 1 főzelékes tál, 1 saláta-tál,
1 tészta-tál, 1 cauce-tál, 1 sauc-
alja, 1 sótartó összesen 26 darab.

3 frt 45 egy legfinomabb
valódi karls-
badi virágos és
aranyozott ká-
vé vagy tea készlet, mely 15 darab-
ból áll és pedig: 1 kávé vagy tea
kanna, 1 tejes kanna, 1 cukor tartó
fedéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen
15 darab.

SZABÓ ALBERT

üveg, porcellán, lámpa és konyhabe-
rendezési cikkek nagy raktárában

ARAD, Atzél Péter-utca I. sz.

Telefon 239.